Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…тнай 1921 оной …бриин 21-нээ гарана | № 288 (14399) | 1976 оной декабриин 10, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Прэзидиумэй Указ

ТУЛА ХОТОДО «БААТАР-ХОТО» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдые һамна бута сохилгодо шухала үүргэ дүүргэһэн, городоо баатарлигаар хамгаалхадаа тулынхидай эрэлхэг зориг, шэн габьяа гаргаһанайнь түлөө **Тула хотодо «Алтан Одон»** гэжэ медаль барюулгатайгаар **«Баатар хото»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной декабриин 7.

…ПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

„Дунда шатын хүтэлбэрилэгшэдэй, …ханизаторнуудай болон элдэб мэргэжэл…эй бусад кадрнуудаар хүдөө ажахые …нижүүлхын тула КПСС-эй Ростовско …омой ябуулдаг хүдэлмэри тухай“ асуу…а КПСС-эй Центральна Комитет хараа.

…тиин XXIV ба XXV …үдэй, ЦК-гай Пле…дэй шиидхэбэринүү… кадрова политикын …далнуудаар КПСС… ЦК-гай Генеральна …арь нүхэр Л. И. Бреж… үгэһэн заабаринуудые …эри болгон, колхоз бо…вхозой үйлэдбэриин …эрилэгшэдэй ба мэргэ…эй бүридэлые һайжа…н. механизаторнууд … элдэб мэргэжэлтэй …эрилэгшэдые бэлдэхэ, … тэдэниие нютаг…ын тула Ростовско об…й партийна организа… хүдэлмэри ябуулна гэ…рэ абтаһан тогтоол соо …лэгдэнэ.

… шухала асуудалаар …на, советскэ болон ху…ахын органуудай уг …отойгоор эрхилдэг …ябуулга хадаа хүдөө … хүгжөөлгэдэ ехэ ну…үүлнэ. Һүүлэй жэл… энэ область газар та…ган, мал ажалай про…удые абалгаяа нилээд …гоо, колхоз болон сов…дай экономико бэхи…рдэм наукын болон ту… практикын туйлалта…улам үргэнөөр хэрэг…э. Арбадахи табан жэ…үрүүшын жэлдэ хүдөө … хүдэлмэрилэгшэд … социалис уялгануудаа …татайгаар дүүргэжэ … гүрэндөө 4 миллион … ороһо худалдаа. … үнгэрһэн табан жэлэй …үриин дунда зэргын бэ…лэн хэмжээнһээ 40 про…ехэ болоно.

…астиин бүхы колхоз бо…вхозуудые хүдөө ажа…рдэм шудалһан хүдэл…эгшэд толгойлно. Мэ…дэй үүргэ болон ха…иганиь дээшэлээ. Тэ…үнэхөөрөө үйлэдбэриин …ог ба эмхидхэлшэд, … техническэ дэбжэлтэ …үүлэгшэд боложо ша… Хүтэлбэрилгын дунда … болохо колхоз, совхоз … ажахы хоорондын …иятинуудай отделени, … болон фермэнүүдые …элтэй хүтэлбэрилэгшэ… бэхижүүлхэ талаар ехэ … хэгдэһэн байна.

…да шатын кадрнуудые … томилхо, хубаарилан …а, мэргэжэлынь дээшэ…э зорилгоор район бү… ажахынуудта холын …ай түсэб зохёогдонхой …дэниие бэлдэхын, һур… тулада бии байгаа ху…ахын дээдэ болон дун… һургуулинууд, эрдэм …лгын эмхи зургаанууд, …бэри хүтэлбэрилгын бэ… дүй дүршэлэй област… болон районуудай һур…нууд, научно-техниче… дэбжэлтын байшангууд. …элэн ажахы хоорондын …э һуури дээрэ байгуу…аһан һуралсалай курс…ай комбинадууд аша ту…аар хэрэглэгдэнэ. Үй…эриин һалбаринуудай за… хүтэлбэрилэгшэдэй дүр… шадабаритай болохын … түрүү отделени, брига… болон фермэнүүд дээрэ …улинууд хүдэлжэ бай… Кадрнуудые һурган бэл… хэрэг саг үргэлжэ ябуу…на, хирэ-хирэ болоод лэ …эр шалгалта барина.

…дөө ажахын кадрнуудые …нис ёһоор хүмүүжүүл… тэдэнэй үзэл бодолой… …тическэ мэдэсые дээ…үлхэ, дааһан хэрэгэйн… …өө харюусалгатай бай…эбхиинь хүгжөөхэ, ду…үндануудтай эбсэшэгүй байха асуудалнуудта колхоз болон совхозуудай партийна эхин организацинууд анхаралаа ехээр хандуулна. Хүдөөгэй ажалшадай ажалай болон политическэ эдэбхиие хүгжөөхэ хэрэгтэ отделени, бригада болон фермэнүүдэй партийна организацинууд, партийна бүлэгүүд бодото туһаламжа үзүүлнэ.

Механизаторнуудые бэлдэхэ, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ, тэдэнэй ажалай байдал болон эмхидхэлые һайжаруулха талаар областной партийна организациин хүтэлбэри доро нэгэдхэмэл ехэ хэмжээнүүд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсал хадаа улам үргэнөөр эмхидхэгдэнэ. Иимэ һуралсалда һүүлэй табан жэлэй туршада 85 мянган механизаторнууд бэлдэгдэ. Тэдэнһээ 8 мянган гараниинь эхэнэрнүүд. 32 мянга гаран механизаторнууд дахин һуража, II ба I классай мэргэжэлтэ болоо. Һуража байгаа залуушуулда саашанхи мэргэжэлынь олгохо, ажалда һурган хүмүүжүүлхэ, механизаторай мэргэжэл шудалуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Хүдөөгэй юрэнхы эрдэмэй дунда һургуули дүүргэгшэдэй хахадынь хүдөө ажахын дээрэ хүдэлхөөр үлэнэ. Комсомол-залуушуулай бригада болон звенонуудай тоо нилээд ургаа. Ажалай уг залгамжалһан механизаторнууд алинииь талаһаа урмашуулагдана.

Олонхи колхоз болон совхозууд тракторист болон комбайнерай кадрнуудаар гүйсэд хангагданхай. Бэлдэгдэһэн арга боломжоёо хараада абаад байхада зуун трактор бүхэндэ 188 тракторист хүрэнэ. Байгуулагдаһан мастер-заһабарилагшадай звенонууд трактор, комбайн болон бусад машинануудай бүхы паркые хангажа шадана. Энэ ушар ургаса хуряалгын бүхы агрегадуудые хоёр халаанай гуримаар эмхидхэн хүдэлгэхэ, ургасые богонихон болзор соо суглуулан абаха, гээлтэ хоролто эрид хороохо арга олгоо бшуу.

Партийна организацинууд механизаторнуудай үнэтэ үүсхэлнүүдые эдэбхитэйгээр дэмжэжэ, үргэнөөр нэбтэрүүлнэ. Ажалай эгээл эрхим бүтээсэ туйлаха, машинын техническэ арга боломжые гүйсэд ашаглаха гэһэн уряатай Социалис Ажалай Геройнууд Н. В. Бочкарёвой, Н. В. Переверзевагай үүсхэһэн гайхамшаг хүдэлөөн эндэ мүндэлөө. Энэ хүдэлөөндэ областиин табан мянга шахуу отряд болон звенонууд оролсожо, габшагай ажалай үльгэр жэшээ харуулба.

Гэхэтэй хамта колхоз болон совхозуудые мэргэжэл түгэс кадрнуудаар хангадаг болохын тула партиин Ростовско обкомой ябуулдаг хүдэлмэриинь саашадаа улам нарижуулан һайжаруулха шухала гэһэн эрилтэ табимаар гэжэ КПСС-эй ЦК тэмдэглэбэ. Зарим районуудта отделени, бригада болон фермэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй дунда тусхай бэлэдхэлгүй олон практигууд бии. Газартаа хүндэгүйгөөр хандадаг. техникэ болон үтэгжүүлгэ муугаар хэрэглэдэг, ажалай журам эбдэдэг ушарнууд үзэгдэнэ. Дунда шатын кадрнуудые, мал ажалай, ажахы хоорондын, мүн агропромышленна предприяти болон нэгэдэлнүүдэй элдэб мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ хүдэлмэри ааляар ябуулагдана. Партиин зарим райкомууд, колхоз болон совхозуудай партийна организацинууд механизаторска кадрнуудтай, илангаяа профтехучилищи дүүргэгшэдтэй, тэдэниие хүдөөдэ нютагжуулха талаар ябуулдаг хүдэлмэрээ саашадань һайжаруулхыень ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табинагүй.

Дунда шатын хүтэлбэрилэгшэд болон элдэб мэргэжэлтэй бусад хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэлгые улам һайжаруулха, техникумүүдтэ, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудта, һуралсалай-курсовой комбинадуудта һуралсалай ба үйлэдбэриин һайн бааза байгуулха асуудалнуудта СССР-эй Хүдөө ажахын министерство, профессионально-техническэ һуралсалай талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитет, бусад министерствэнүүд болон албан зургаанууд үшөө анхарал багатайгаар хандана.

Дунда шатын хүтэлбэрилэгшэдэй, механизаторнуудай болон элдэб мэргэжэлтэй бусад кадрнуудаар хүдөө ажахые бэхижүүлхын тула Ростовско областной партийна организациин ябуулжа байһан эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ КПСС-эй Центральна Комитет ханамжатайгаар хандажа, колхозно болон совхозно үйлэдбэриин кадрнуудтай партийна организацинуудай ябуулдаг хүдэлмэриин онол арга, методуудые шудалха талаар бүхэсоюзна семинар Ростов-на-Дону хотодо үнгэргэхэдэ таарамжатай гэжэ тоолобо.

Колхоз болон совхозуудай кадрнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэриие саашадань нарижуулан һайжаруулжа, энэ хэрэгые арбадахи табан жэлдэ хүдөө ажахын үйлэдбэриие амжалтатайгаар хүгжөөхэ шиидхэхы арга боломжонуудай нэгэниинь болоно гэжэ тоолохыень КПСС-эй Ростовско обкомые, райкомуудые, партийна эхин организацинуудые КПСС-эй ЦК уялгалһан байна. Газар тариалан болон мал ажал эрхилэлгые улам һайжаруулхын, газар, техникэ, үтэгжүүлгэ, бусад материальна зөөриие ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын тула колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ болон харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ шухала гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Газар тариаланда, мал ажалда хүдэлхэ механизаторнуудтай, элдэб мэргэжэлтэй бусад кадрнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэри эрхилхэдээ, тэдэниие бэлдэлгые һайжаруулха, ажалайнь эдэбхи дээшэлүүлхэ, политическэ мэдэсыень улам үргэдхэхэ, мэргэжэл шадабариинь нарижуулха, өөрынгөө мэргэжэлэй түлөө омог ябахаар, журамтай байхаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые, ажалай шанарые али болохоор дээшэлүүлхэ талаар зорилгонуудые шиидхэлгэдэ анхаралаа хандуулхыень, шэнэ үүсхэлнүүдые нэбтэрүүлхыень, ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын, машинануудай техническэ арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхын түлөө социалис мүрысөө саашадань үргэнөөр дэлгэрүүлхыень колхоз болон совхозуудай бүхы ажалшадай, залуу хүбүүд, басагадай хүдөө ажахын техникэ шудалха хүдэлөөе али болохоор дэмжэхыень партийна, профсоюзай ба комсомолой организацинуудта, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхагдаба.

КПСС-эй XXV съездын заабаринуудтай, КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ соохи тобшолол болон заабаринуудтай зохилдуулан, хүдөө ажахын үйлэдбэриин кадрнуудые шэлэн табиха, зүбөөр хубаарилха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгые эрид һайжаруулхыень союзна республиканууда компартинуудай ЦК-нуудта, партиин крайкомууд болон обкомуудта КПСС-эй Центральна Комитет дурадхаба. Ажахынуудай, отделенинүүдэй, бригада болон фермэнүүдэй манлайда дүршэлтэй, политическэ талаараа һайн бэлдэлгэтэй, ажалшадай коллективүүдые эмхидхэжэ, хүмүүжүүлжэ шадаха, мүнөө үеын научно-техническэ үндэһэ һуури дээрээ үйлэдбэри шадамгаар хүтэлбэрилжэ шадаха мэргэжэлтэдэй байха ёһо гуриим удаа дараалан тогтоохо. Түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ тэдэниие үргэнөөр хабаадуулха, арга боломжонуудаа һайнаар хэрэглэхэ хэрэгтэнь тэдэнэртэ туһалха, шэнэ, түрүү юумэ эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлхын, ашаг үрэ ба шанар дээшэлүүлхэ талаар партиин хараа шугамые бодото байдал дээрэ бэелүүлхын түлөө эрмэлзэдэг байхаар тэдэниие хүмүүжүүлхэ шухала. Хүдөө ажахые механизаторнуудаар, мэргэжэл шадабаритай бусад хүдэлмэрилэгшэдөөр гүйсэд хангаха зорилгые партийна организацинууд тэсэмгэйгээр бэелүүлхэ зэргэтэй.

Колхозно болон совхозно үйлэдбэриин дунда ба доодо шатануудай кадарнуудые бэлдэхэ, мэргэжэлыень саашадань хүгжөөхэ талаар, энэ асуудалаар Ростовско областиин, мүн бусад областьнуудай, хизаар болон республиканууда дүй дүршэлые гүйсэдөөр хэрэглэхэ талаар аша үрэ ехэтэй хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэ СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, Бүхэсоюзна «Сельхозтехника» нэгэдэлэй, профессионально-техническэ һуралсалай талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй анхаралые КПСС-эй ЦК хандуулба. Хүдөө ажахые хүтэлбэрилгын һургуулинуудые, техникумүүдые, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудые, һуралсалай-курсовой комбинадуудые мэргэжэл шадабаритай багшанараар хангалгада, һуралсалай бааза бэхижүүлхэ, машинануудаар, мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдээр, һуралсалай-методическа хэрэгсэлнүүдээр хангалгада туһалха.

Механизаторнуудта, элдэб мэргэжэлтэй бусад кадрнуудта үйлэдбэриин, гэр байрын, ажаһуудалай һайн эрхэ байдал колхоз ба совхозуудта хангаха хүдэлмэри эрид һайжаруулхыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, союзна болон автономито республиканудай Министрнүүдэй Соведүүдые, хизаарнууд ба областьнуудай гүйсэдкомуудые КПСС-эй ЦК уялгалба.

Отделенинүүдые, бригаднуудые, фермэнүүдые, үйлэдбэриин дунда шатын бусад участогуудые хүтэлбэрилхэ хүдэлмэридэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй орохо ябадалые урмашуулха талаар, мүн хүдөө ажахын механизаторнуудай, мэргэжэл һайнтай бусад хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай эрхэ байдал саашадань һайжаруулха талаар дурадхалнуудые зохёохыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ, СССР-эй Финансын министерствэдэ, ажалай ба социальна асуудалнуудай талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедтэ, ВЦСПС-тэ даалгагдаба.

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДЭЙ ГҮЙСЭДКОМУУДАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭНЭРЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Уржадэр КПСС-эй обкомой заседанинуудай ехэ зал соо ажалшадай депутадуудай сомоной, сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй, аймсоведэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшын орлогшонорой зүблөөн боложо үнгэрбэ. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **Н. Б. Пивоваров** тус зүблөө нээбэ.

«Ниитын адууһа малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ ба хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха талаар ажалшадай депутадуудай сомоной, поселково, сельскэ Соведүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха тухай» асуудалаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Б. С. Семёнов** элидхэл зүблөөн дээрэ хээ.

Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналейн сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **М. П. Маркова**, Захааминай аймагай Санагын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **С. Х. Санжитов**, Баргажанай аймагай Уланай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **А. Т. Цыремпилова**, Зэдын аймагай Белоозерско сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Г. С. Одоев**, Кабанскын аймагай Шергинскэ сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **П. Е. Буянов**, Улаан-Үдын аймагай Хүитэнэй сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **П. Ф. Филиппов**, Хэжэнгын аймагай Дунда Худанай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Б. Г. Ринчиндоржиев**, Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ **А. А. Именохоев** болон бусад элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаба.

Тус зүблөөндэ КПСС-эй Буряадай обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша **К. К. Шомоев**, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо **С. В. Ангапов**, республикын хүдөө ажахын министр **Б. Д. Ангархаев** гэгшэд хабаадаба.

ТУҺАЛАМЖА ҮЗҮҮЛХЭ ЗОРИЛГОТОЙ

Украинын ССР-эй ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай залуу түрүүшүүлһээ, «Мэргэжэлээрээ эрхимүүдые» элирүүлгын конкурснуудта илагшадһаа бүридэһэн бүлэг байгша оной декабриин нэгэндэ Улаан-Үдэдэ манай ерэбэ. ВЛКСМ-эй ЦК-гай заабаряар бии болгогдоһон энэ бүлэгэй бүридэлдэ арбан гурбан хүн ороно. Киевэй инженерно-барилгын институдай комсомолой организациин секретариин орлогшо Александр Косенко хүтэлбэрилэгшэнь юм.

Ямар зорилготойгоор Украинын залуу үһэ заһагшад, хубсаһа эсхэгшэд, эдеэ шанагшад, кондитернууд, час болон ажаһуудалай техникэ заһагшад ерээ хаб? Зорилгонь иимэ. БАМ-дахи ниитын эдеэ хоолой болон ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалха, баян дүй дүршэлөө дамжуулан үгэхэ юм. Гадна эндэ ажаллажа байһан үһэ заһагшад болон хубсаһа эсхэгшэдэй, эдеэ шанагшад болон кондитернуудай, час болон ажаһуудалай техникэ заһагшадай мэргэжэл дээшэлүүлхэ, БАМ-ай барилгашадые хангалгын шанар болон культура һайжаруулха асуудалда онсо анхаралаа хандуулха байна.

Байгша оной туршада манай республикада хоёрдохи иимэ бүлэг айлшалжа ерээ. Үшөө түрүүн Казахстанһаа дүрбэн эдеэ шанагшад манда ерэжэ, горитой хүдэлмэри хээд бусаһан байха.

Украинаһаа ерэһэн айлшадай нэгэ үдэрэй турша соо манай республикын ниислэл хотын үзэсхэлэн гоё, түүхэтэ газарнуудаар ябажа танилсаһанай удаа, БАМ-ай трасса тээшэ мордобо.

Е. ПРОНЬКИНОВ.
ВЛКСМ-эй обкомой секторые даагша.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой түрүү шубуушад Анна Куприяновна Ребягина, Наталья Нестеровна Евдокимова гэгшэд 4040 эхэ галуу харууһалжа, жэл соо 22,2 мянга гаран үндэгэ абаа.

Тиигэжэ энэ жэлэй түсэбые 110,2 процент дүүргээ. Эдэ нүхэд эхэ галуун бүхэнһөө байгша ондо 50 үндэгэ абаха түсэбтэй байбал, тэрэнээ 55-да хүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. К. Ребягина.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЕРЭЭДҮЙН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Мухар-Шэбэрэй аймагта тариалан, сабшалангай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һарын соносхогдоноор һара тухай саг үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо «Эрдэм» совхозой үнинэй, дүй дүршэлтэй механизатор В. Д. Рычковой хүтэлбэрилдэг лугомелиоративна отряд нилээд ехэ шэбхэ ажахын нуга сабшалан, тариалан дээрэ гаргаа. Тэдэнэр январиин 10 болотор 10.000 центнер наг шэбхэ гарааха түсэбтэй һаа, һүүлэй мэдээгээр 8.000 центнер тариалан дээрэ гаргажа тараагаа.

Отрядай мэдэлдэ 2 бульдозер, МТЗ түхэлэй 8 трактор тэргэтэйгээр үгтэнхэй. Оролдосотой бэрхэ механизаторнууд Т. М. Иванов, С. Д. Марценюк болон бусад хамта хүдэлдэг нүхэдгөө үльгэр жэшээ харуулан ажаллана. Бульдозерист нүхэр Хананов һаадгүй түргөөр тракторнуудта шэбхэ ашажа үгэнэ.

«Эрдэм» совхозой лугомелиоративна отрядай гэшүүд соносхогдоһон габшагай 2 һарын дүүрэтэр түсэбһөө гадуур нилээд ехэ шэбхэ гаргахаар зоригжонхой.

Манай корр.

СОВЕТ-ЛИВИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ерээд байһан Ливиин Араб Республикын Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшэ полковник Муамар Каддафитай декабриин 7-до Кремль соо хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

Хани барисаанай ба үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ СССР-эй ба Ливиин хоорондохи хоёр талын харилсаае саашадань хүгжөөхэ харгы замууд, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал ба улас хоорондын хэдэн асуудалнууд тухай һанамжануудаа хэлсэһэн байна.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые бүтэмжэтэй һайнаар гуримшуулха, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые бүрин усадхан зайсуулха, бэеэ дааһан байдал ба хүгжэлтэ дэбжэлтые бэхижүүлхэ замаар урагшаа дабшаха эрхэ байдал араб арадуудта олгохо шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

Уласхоорондын харилсаае һайжаруулхын, тэрэ тоодо экономическа, үнэн сэхэ ба демократическа үндэһэ һуури дээрэ холбоо барисаа тогтоохын түлөө тэмсэлдэ мүнөө үеын түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл, араб арадуудай жагсаал бэхижүүлхэ гээшэ шухала удха шанартай гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Хоёр ороной арадуудай аша туһада, империализм, колониализм, шэнэ түхэлэй колониализм ба сионизмда эсэргүү тэмсэлэй аша туһада Советскэ Союзай болон Ливиин Араб Республикын хоорондохи хани барисаае, али бүхы харилсаа холбоое саашадань хүгжөөхые эрмэлзэжэ байһанаа хоёр тала мэдүүлээ.

Империализмда, колониализмда эсэргүү, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудай хойшолонгуудые бүрин усадхахын, Дүтын Зүүн зүгтэ батаа эб найдамдал хангахын түлөө үнэн зүб тэмсэлдэнь Советскэ Союз араб арадуудта али бүхы дэмжэлгэ үзүүлхэ хэлбэришэгүй хараа шэглэлтэй юм гээд Л. И. Брежнев баталба.

Араб арадуудта Советскэ Союзай үзүүлдэг нүлөө ехэтэй, элдэб янзын туһаламжые Ливиин арад үндэрөөр сэгнэнэ гээд М. Каддафи тэмдэглээ. Дэлхэйн энэ шухала районой байдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ энэ туһаламжань эдэбхитэй нүхэсэл болоно.

Хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэхэ.

* * *

Энэ үдэр Муамар Каддафи В. И. Ленинэй мавзолейдэ орожо, венок табиба.

Кремлиин ханын дэргэдэхи Мэдэгдээгүй солдадай хүүр дээрэ мүн лэ венок табиба.

(ТАСС).

СОВЕТ-ЛИВИИН ХӨӨРЭЛДӨӨН БОЛОҺООР

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко Ливиин Араб Республикын Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшэ полковник Муамар Каддафитай декабриин 8-да хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

Хоёр талын харилсаанда хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгын үеэр иигэжэ тусхайлан тэмдэглэгдээ гэбэл, совет-ливиин харилсаа холбоон мүнөө үедэ амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. СССР-эй ба ЛАР-ай хоорондын харилсаа холбооe саашадань гүнзэгырүүлхэ горитой арга нүхэсэлнүүдые бэелүүлхэ зам хараалагданхай.

Империализмда, колониализмда, бусад хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые бүхы талаарнь хүсэд бүрин гуримшуулан заһаруулхын түлөө тэмсэлые улам эдэбхижүүлхэ хараа бодолтойгоор уласхоорондын хэдэ хэдэн шухала асуудалнууд тушаа һанал бодолнуудаа зүбшэн мэдэлсэжэ үргэлжэлөө.

Хөөрэлдөөн үгээ ойлголсолгын, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

М. Каддафи тэрэл үдэртөө Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин нэрэмжэтэ Бронетанкова сэрэгүүдэй сэрэгэй академидэ ошоһон байна.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

НҮХЭР П. Т. ЯЖИНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

…жалшадай элүүр энхые хамгаалха хүдэлмэридэ удаан …соо аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө, …рэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, туберку… эмшэлэлгын республиканска диспансерэй ахамад …най орлогшо нүхэр **Яжинов** Павел Тихоновичые Буряа… АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй** …мотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЁНОВ.

Секретариин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1976 оной декабриин 7.

ДҮЛЭТЭ АЖАБАЙДАЛАЙ ХУУДАҺАНУУД

ДНЕПРОДЗЕРЖИНСК. (ТАСС). Суута Дзержинскын металлургнууд ажалаа дүүргээд, халуун доменно цехүүдһээ, прокатна стануудай дэргэһээ кинотеатртаа ерэбэ «Коммунист тухай туужа» гэһэн баримтата шэнэ кинофильмые городской ба районно партийна эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар олониитэ түрүүшынхеэ хараһан байна. Леонид Ильич Брежневэй ажаябадалай, ажал ябуулгын зам тухай кино-хөөрөөе эдэнэр зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн хараба. Кинотеатрта суглагшадай олонхинь тэдэниие һайн таниха юм. Имагтал эндэ, энэ хото городто, Леонид Ильич — металлургын хүбүүн — Днепровско металлургическа заводой хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив соо слесарьһаа инженер болотороо ураһан байгаа.

Запорожско, Днепропетровско областьнуудай партийна организацинуудай секретариин тушаалда Л. И. Брежневэй партийна, ниитын эдэбхитэй ажал ябуулгые харуулһан кинокадрнууд илангаяа халуун дулаанаар угтагдаба. Эндэһээ тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай фронтдо мордожо, дайнай һүүлэй хүшэр хүнд жэлнүүдтэ түрэл заводоо һэргээлхэеэ, областиин партийна организациие хүтэлбэрилхээ бусажа ерэһэн байгаа.

Заводой ветеран, һаһатай коммунист С. С. Смирнов, доменщик, Социалис Ажалай Герой И. А. Чернецкий, заводой хүдэлмэрилэгшэ Н. К. Шапирова, партиин Днепродзержинскэ горкомой нэгэдэхи секретарь А. Ф. Гордиенко гэгшэд кинофильм хараһанайнгаа һүүлээр үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй арад зонтоёо, партитаяа хамта тэрэнэй гаталһан толотомо намтар энээн соо харуулагдана гэжэ тэмдэглээ.

Баримтата фильмүүдэн Түбэй студи энэ киноленты буулгаһан байна.

КОСМОНАВТНУУДАЙ ЗЭРГЭ НЭМЭБЭ

Замбуулинай совет онгосонууд ба станцинуудаар хамтын ниидэлгэнүүдые хэхэ бэлэдхэл гарахаяа байһан, аха дүү социалис оронуудай түлөөлэгшэд Звездный хотодо совет космонавтнуудтай хани ёһоор уулзаба.

Космонавтнуудые бэлдэдэг Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ центртэ туршалга хэжэ эхилһэн түрүүшын бүлэгтэ ЧССР-эй, ПНР-эй ба ГДР-эй түлөөлэгшэд ороно.

(ТАСС).

Партийна ажабайдал: коммунист ба тэрэнэй уялга

ЖЭШЭЭ ХАРУУЛАН...

Манай КПСС-эй Устав соо тодорхойлhоной ёhoop коммунист бүхэн «... ажалдаа коммунис ёhoop хандалгын жэшээ харуулха...» уялгатай. Ушар иимэhээ коммунист хүниие даалhан хэрэгтээ тон харюусалгатайгаар хандадаг, габшагайгаар ажаллажа, ниитын үйлэдбэридэ аша туhа ехээр асардаг байхаар хүмүүжүүлхэ эрилтэ табигдана. Тингээдшье коммунист бүхэнэй ажалша бэрхэhээ, шанга журамhaa, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэй хабаадалгаhаа бүхы партийна организацин нэрэ хүндэ, ажал ябуулга эшэ үндэhэ абадаг байhанинь мэдээжэ бшуу.

Коммунист бүхэнние партиин үнэн сэхэ, эдэбхитэй тэмсэлшэ байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ парткомой гү, али партбюрогой, тэдэнэй секретарьнарай болон гэшүүдэй түрүүшын ээлжээндэ шиидхэхэ зорилго мүн гэжэ бододогбди. Партийна хүтэлбэрилэгшэд болон эдэбхитэд лэ хүсэеэ нэгэдүүлэн, энэ хэрэгые хүсэндэнь хүргэхэ гэжэ оролдохо гол үүргэтэй бшуу.

Манай колхозой партком, партийна эхин организацинууд hүүлэй жэлнүүдтэ энэ талаар яhала хүдэлмэри ябуулжа байhан зэргэтэй. Коммунистнуудай үүргэ ба харюусалга дээшэлүүлхэ, тэдэнние үйлэдбэриин hалбаринууд дээрэ зүбөөр хубаарилан табиха, бултанда жэшээ харуулмаар хүдэлгэхэ зорилгоор ябуулагдаhан хүдэлмэрине хэдэн жэшээгээр баримталан харуулха хүсэлэнтэйб.

Гурбан жэлэй саада тээ КПСС-эй гэшүүд гэр бүлэ Цыбан Буянтуев, Ханда Цыренова гэгшэд партийна суглаан дээрэ үгэ абажа, гэр бүлеэрээ хонин ажалда хүдэлхэ эрмэлзэлтэй байhанаа мэдүүлээ hэн. Тэрэ үүсхэлыень: коммунистнууд ехэтэ hайшааhан, шэнэ ажалдаа амжалта туйлахыень үреэhэн юм.

Иигэжэ колхозой хоёрдохи отделениин шофёроор хүдэлжэ ябаhан Цыбан Бадмаевич, тэрэнэй hамган почтальон Ханда Сосоровна hүрэг эхэ хониды даажа абаа бэлэй. Түрүүшын хоёр жэлэй туршада зуун эхэ хонин бүхэнhөө 80—90 хурьга түлжүүлээ hэн. Эдэнэй шадабаринь, ажалайнь дүй дүршэл жэл үнгэрхэ тума баяжана. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хоёр коммунистнууд эхэ хонин бүхэнhөө хурьга абажа, бүриң бүтэнөөр түлжүүлжэ, колхоздоо тушааgaa.

Түрүү малшадай зэргэдэ оролсоhон эдэ hаяын хонишод хайшан гэжэ ажалай иимэ hайн үрэ дүн туйлана гээшэб? Тэдэнэр зун, намарай урин зулгы сагта хонидоо hайнаар бэлшээн адуулжа, тобир тарган болгожо үрдинэ. Адуулгаяа тон зүбөөр, ханалгатайгаар эмхидхэнэ. Тарган хонид, хэнэйшье мэдэhээр, саг соогоо ороондо ороно, hубайрасагүй. Гадна малайнь байра эмхи гуримтай. Үбэлжэлгын хаhада хэрэгтэй болохо тэжээл — үбhэ, hолоомо, зелёнко бардам хүрэхөөр бэлэдхэжэ абана.

Хамтын хэрэгтэ, өөрынгөө уялгата хүдэлмэридэ иимэ харюусалгатайгаар, коммунист нэрэеэ алдаршуулан, бусад нүхэдтөө жэшээ харуулан ажаллаха гээшэ ехэл удхатай ушар болоно гэжэ энэ баримта гэршэлнэ. Партиин бүхы гэшүүдэй иимэ эдэбхи эрмэлзэлтэйгээр гол уялгануудаа дүүргэдэг байгаа хада партийна организацимнай ажал ябуулга али зэргын урагшатай байха hэм. Тиимэhээ хэн коммунистые хаана хүдэлгөө haa, ямар ажал, даабари үгөө haa боломжотойб гэжэ нягта наринаар бодомжолхо хэрэгтэй гэжэ hанагдана.

Үшөө нэгэ жэшээ эндэ дурдаhуу. КПСС-эй гэшүүн Пётр Гафьятович Халиулин хоёрдохи отделениин тракторно-таряан ажалай бригадын механизаторнуудай дунда үгаа хүндэтэй, магтаалтай хүн. Энэ колхозник дүрбэдэхи жэлээ «К-700» гэжэ хүсэтэ трактор жолоодоно. «1976 оной аймагай эрхим тракторист» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ haя хүртэбэ.

П. Г. Халиулин хадаа хойшоо харангүй хүдэлдэг коммунист юм. Тиихэ зуураа даажа ябаhан трактораа тон hайнаар абажа, саг соонь техническэ харууhа хэжэ, haадгүй хүдэлгэхэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха гэжэ оролдодог.

Оролдосотой, урагшаа hанаатай, ажал хэрэгээ шадамараар бүтээдэг энэ отделениин тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир, Буряадай АССР-эй габьяата механизатор коммунист Б. Д. Жигмитов тухай хөөрэмөөр юумэнүүд мүн лэ олон гээшэ. Энэ нүхэрэй толгойлдог коллектив колхоз соогоо хододол түрүү зэргэдэ ябадаг, хүдөө ажахын үйлэдбэриин шухала хүдэлмэринүүдые саг болзор соонь, hайн шанартайгаар хэжэ үрдиhэн лэ байдаг. Энэ ушар хадаа хүтэлбэрилэгшын бэлигтэй ударидагые, хүн зондоо хүндэтэй, олониитэтэй хүдэлжэ шададаг байhые гэршэлнэ ха юм.

Гэхэ зуура түрүү ябаха үүргэеэ, харюусалга болон эрилтээ манай колхозой коммунист бүхэн жэншэдгүй дүүргэнэ гэжэ яажа болохоб. Энэ талаар дутуу дунда зүйлнүүд үзэгдэхээл hанадаг. Энэ дутагдалые үндэhөөрнь усадхахын тула ажахын партком болон партбюронууд эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулха уялгатай. Теэд тэрэ уялгаяа, үнэндөө, хүсэндэнь хүргэжэ шаданагүй гэжэ эндэ тэмдэглэхэ байнаб. КПСС-эй Устав соо заагдаhан эрилтэнүүдые хайхарамжагүйгөөр дүүргэдэггүй гү, али хазагайруулдаг коммунистнууд тушаа тусгаар шанга хөөрэлдөөн бодото дээрээ болоногүй гэхэдэ алдуутай бэшэ. Энэ ушарhaa бэеэ тойруулhан гү, али халирхайгаар хандаhан ябадал үзэгдэхээ hанадаг шуу. Энээн тушаа манай колхозой партийна хүтэлбэрилэгшэд бодолгодо абтаха бээз. Тиихэдэ жинрэй бидэ коммунистнууд хадаа аараг ябадалтай коммунист нүхэдтөө баhал эрилтэ ехэтэйгээр хандаха, дутуу дундыень эрид шууд шүүмжэлхэ, зүб замда орохыень оролдохо уялгатайбдч гэжэ hананаб.

Ц. САГАЛЕЕВ.
КПСС-эй гэшүүн
Зэдын аймагай
«Коммунизм» колхоз.

КПСС-эй РАЙКОМУУДhАА МЭДЭЭСЭНЭ

ПАРТИЙНА ЭДЭБХИТЭДЭЙ hУРАЛСАЛ

Хоринн аймагай совхозууд, промышленна предприятинууд болон эмхи зургаануудта партийна 39 эхин, 38 цеховой организацинууд, партийна 17 бүлэг байгуулагдаад хай юм. Эдэ бүлэг болон эхин организацинуудта тоосоото hунгалтын суглаанууд боложо дүүрээ. Парторгнуудаар олон шэнэ хүнүүд hунгагдаhан байна.

Энэ шухала хүдэлмэриин үнгэрhэнтэй дашарамдуулан, КПСС-эй райком партийна эхин, мүн цеховой организацинуудай секретарьнарай парттруппоргнуудай семинар үнгэргэбэ. Энэ hуралсалда парткомуудай секретарьнар хабаадалсаа.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлгэ хадаа партиин экономическа стратегиин гол шухала хубинь мүн гэhэн асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. У. Дарханов элидхэл хэhэн байна.

Партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгаха, хинаха. партийно-эмхидхэлэй болон үзэл сурталай хүдэлмэри hайжаруулха тухай асуудалнуудаар КПСС-эй райкомой секретарь И. В. Фрыгин, райкомой таhагуудые даагшанар М. Ц. Гармаев, С. Р. Очиров гэгшэд элидхэлнүүдые энэ семинар дээрэ хэбэ.

Хоринн леспромхозой парткомой секретарь И. Я. Трунев партийна суглаанда бэлдэдэг, тэрэниие үнгэргэдэг дүршэл тухай, Анаагай совхозой парткомой секретарь А. Ж. Абидуев үзэл сурталай-политическэ хүдэлмэриие комплексно гуримаар эмхидхэн ябуулдаг дүршэл тухайгаа семинарта хабаадагшадта хөөрэhэн байна.

Совхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнар, партгруппоргнууд Анинск тосхон ошожо, Анаагай совхозой 3-дахи отделениин hү haалиин фермын партийна бүлэгэй ажал ябуулгатай, тэндэхи улаан булангай хүдэлмэритэй танилсаа.

Д. САНЖИЕВ.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын фанговa цехэй коллектив габшагай шанга ажалаараа суурхаhаар үнинэй. Тэдэнэр юhэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабарине 5 hараар урид дүүргэhэн байгаа. Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула энэ коллективэй хүдэлмэрилэгшэд улам эршэтэйгээр ажаллаха гэжэ шиидээ hэн. Тиигэжэ цехэй олохон хүдэлмэрилэгшэд хубиингаа табан жэлэй түсэбые 4—4,5 жэл соо дүүргэхэ гэhэн социалис уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула хамаг хүсэ шадалаа зангидан ажаллана.

Хүдэлмэрилэгшэдэй хэлэhэн үгэнь бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байнхай. Ажал хэрэгээ hайнаар эмхидхэhэнэй, цехэйнгээ оньhон техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэhэнэй, залуу нүхэдөө шефтээ абажа, саг үргэлжэ туhаламжа үзүүлжэ байhанайнгаа ашаар эндэхид ноохон продукци гаргаха жэлэйнгээ түсэб октябриин 14-дэ дүүргэбэ. Мүнөө тэдэнэр 1977 оной түсэбөөр хүдэлнэ. Энэ цехэй хүдэлмэрилэгшэн бүхэн халаанайнгаа даабари дүүргэдэг. Үнинэн, дүй дүршэл ехэтэй фанговщицанууд залуу нүхэдтөө эршэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлхэhөө гадна таатай зүбшэл, заабари үгэжэ байдаг заншалтай. Үйлэдбэриингөө ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхын түлөө тус цехэй хүдэлмэрилэгшэ бүхэн тэмсэнэ.

Фанговщицанууд, партиин гэшүүн Е. Семенова, партиин гэшүүндэ кандидат Л. Кузьмина, ВЛКСМ-эй гэшүүд Г. Полуянова, В. Жамьянова, З. Лиф болон бусад габшагай шангаар ажаллана. Тэдэнэр үйлэдбэриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхэhөө гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг.

hаяхан тус цехэй коллектив өөрынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, жэлэй дүүрэтэр 50 мянган хубсаhа гаргахаар шиидэбэ. Харин табан жэлэйнгээ түсэбые тус коллектив 4,5 жэл соо бэелүүлхээр зорижонхой.

А. СУРМАЧ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цехэй түрүү хүдэлмэрилэгшэ, коммунис ажалай ударник В. Ж. Гармаева.

Авторай фото.

ТАЛЛИН. М. И. Калининай нэрэмжэтэ электротехническэ заводой продукциин хахадhaa ехэнхинь Гүрэнэн шанарай тэмдэгтэйгээр гаргагдана. Арбадахи табан жэлэй үедэ гансал эрхим hайн шанартай продукци гаргаха гэжэ предприятиин коллектив ехэтэ оролдоно

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахамад инженер Линда Барнова оператор Юрий Овтин хоёр шэнэ түхэлэй прибор дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

ТАБАН ЖЭЛЭЙ АСАРИ ЕХЭ ЗОРИЛГОНУУД

1921 оной зун. Коминтернын III конгресс Москвада зарлагдаба. Конгресс дээрэ Владимир Ильичэй хэхэ «РКП-гэй тактика тухай» элидхэлэй тезисүүдэй текст элдэб материалнуудтай хамта делегадуудта тараагдажа үгтэhэн байгаа. Тодорхойлон хэлэхэдэ, таряан ажалые шэнэдхэн хубилгаха аргатай ехэ машинна промышленность, бүхы ороноо электрижүүлгэ социализмын ори ганса материальна үндэhэ hүури байжа шадаха гэжэ тезисүүд дотор дахин дахин тэмдэглэгдэhэн байгаа. ГОЭЛРО-гой суута түсэбые Соведүүдэй съездын зохёогоод, баталан абаhан тухай В. И. Ленин мэдээсээд, Совет засагай түрүүшын гурбан жэл соо орон дотор электрижүүлгын ямараар хэгдэжэ байhан тухай элирхэйлэн гэршэлhэн тоо баримтануудые харуулаа hэн:

— 1918 ондо 4.757 киловатт хүсэтэй 8 электростанци;

— 1919 ондо 1.648 киловатт хүсэтэй 36 станци;

— 1920 ондо дүн хамта 8.699 киловатт хүсэтэй 100 станци баригдаа.

Эдэ бүгэдын дүнгүүдые согсолжо болоно. Тиимэшье ехэ бэшэ: хамта дээрээ 15.104 киловатт хүсэтэй 144 багахан электростанци баригдаhан болоно бшуу. Энээнhээ бидэ эхилээбди. Гэбэшье Владимир Ильич конгрессэй трибунада гаража үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ hэн: «...тон бага эхин болоно. Магад, американ, герман гү, али швед электрификацие мэдэхэ хари хүн энээниие наада барихадааше болохо. Теэд энеэдэнпээ ханяадан болодог гэжэ хэлсэдэгынь мэдээжэ ааб даа».

Мүнөө, 55 жэлэй үнгэрhэн хойно, партиин Центральна Комитедэй октябриин Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэhөө уламжалан, Ленинэй хэлэhэн эдэ үгэнүүд ой ухаандамнай ээлүүдгүй түрэнэ. Онсолходо, Леонид Ильич энэ үгэ соогоо совет шэнэ табан жэлдэ гүнзэгы шэнжэлэл хэhэн, түсэбүүдэйнь асари ехэ байhые элирхэйлэн харуулhан байгаа.

Элдэб юумэ, ушар үзэгдэлнүүдые нэн түрүүн зэргэсүүлэн сасуулхада, улам ойлгосотой байдаг гээшэ. Шэнэ түсэбтэ табан жэлэй hүүл багта жэлдээ 1.380 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилдэг болохоор түсэблэгдэнэ. Тиихэдээ 341,4 миллиард киловатт-часаар ехэдхэгдэхэ юм. Үлүүлэн үйлэдбэрилэгдэпэл элшэ хүсэн Франци болон Италиин бүхы электростанцинуудай хамтаараа мүнөө жэл соо үйлэдбэрилдэгhөө ехэ байна.

Электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгөөр СССР Европын «юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай оронуудай бүхы электростанцинуудай гаргадаг элшын хэмжээе нёдондо ахяа hэи гээд тэмдэглэхэ шухала.

СССР булад хайлуулгаар хэдэн жэл соо дэлхэй дээрэ нэгэдэхи hүури эзэлжэ байнхай. Табан жэлэй эсэстэ тэрэниие үйлэдбэрилгэ 168,5 миллион тонно до хүргэгдэхэ юм. Энэнь мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ хайлуулагдадагай дүрбэнэй нэгэ хуби болоно. Табан жэл соо туйлагдаhан ургалтань (27,2 миллион тонно) Францийн металлургическа бүхы заводуудай жэл соо үйлэдбэрилдэгhөө үлүү ехэ байна. 1921 ондо Коминтернын III конгресс дээрэ Владимир Ильичэй үгэ хэлэхэ үедэ, США бидэнэрhээ 110 дахин ехэ булад хайлуулдаг байгаа гээд hануулха хэрэгтэй.

Манай орон дотор нефть олзоборилго тухай мүн лэ иимэ юумэ хэлэжэ болоно. Энэ талаар бидэ дэлхэй дээрэ нэгэдэхи hүури эзэлнэбди. Түсэбтэ табан жэлэй hүүл багта 640 миллион тонно гэхэ гү, али дэлхэй дээрэ мүнөө абтажа байhан нефтиин дүрбэнэй нэгэ хубиие олзоборилдог болохо байнабди.

Иимэ ушарые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. 1913 ондо США промышленна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха ниитэ хэмжээгээрээ манай оронииио 8 дахин булидаг байhан юм. 1922 ондо энэнь 40 дахин булюу ехэ болоо hэн. Энэ табан жэлэй түсэбые дүүргэхэдээ, СССР-эй промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1975 ондо Холбоото Штадуудай үйлэдбэрилhэн хэмжээнhээ 109 процент ехэ болохол!

Доройтон уналгаhаа аргаханаар гаража эхилhэн американ промышленность үйлэдбэреэ удаа дараалан ехэдхэхэ байха гээд багсаамжалжа болоно. Тиин 1980 ондо бидэ, магад, тэрэнэй хэмжэее үшөөл хүсэхэгүйдөө болохо байнабди. Гэбэшье хэмжээнүүдэй хоорондохи илгаа хэлбэришэгүйгөөр хорожо байна.

Арад зоной үндэр дээдын аша туhада манай промышленность нэн түрүүн хүндэ индустриие хурдан түргөөр хүгжөөлгэдэ, ороной оборонно хүсые бэхижүүлгэдэ гол анхаралаа хандуулдаг байха юм. Энэньшье ойлгосотой. Манай орон экономическа талаараа гээрдэнги, капиталис гүрэнүүдээр хүреэлэгдэнхэй байгаа. Удаань гитлеровскэ сэрэгшэд харата муухайгаар добтолон орожо, ехэ hандарал үүдхээ hэн.

Мүнөө, дэлхэйн социалис оронуудай урган хүгжөөд байхада, манай экономико туйлай ехээр хүгжөө, хүндэ промышленностиин хүдэлмэри арад зоной ажана байдал hайжаруулха зорилгонуудые шиидхэлгэдэ улам ехээр зорюулагдадаг болонхой.

Жэшээнь, үнгэрhэн табан жэлдэ хүндэ индустри 31 миллион телевизор, 23 миллионhоо дээшэ холодильник болон удаан саг соо хэрэглэгдэхэ бусад эд бараа, эдлэл хэрэгсэл үйлэдбэрилэн гаргажа, совет хүнүүдтэ эльгээhэн байна. Энэ түсэбтэ табан жэлдэ эдэ бүхы эд бараа үйлэдбэрилгэ нилээд үргэдхэгдэхөөр хараалагдана.

И. АРТЕМОВ.
ТАСС-ай шэнжэлэгшэ.

Ленинградай Я. М. Свердловой нэрэмжэтэ станок бүтээлгын нэгэдэл саг үргэлжэ эрхим шанартай продукци гаргажа байдагаараа орон дотороо үнинэй суурханхай. Энэ нэгэдэлдэ бүтээгдэhэн станогуудые гансашье манай ороной элдэб заводуудта бэшэ, мүн харпин оронуудта хаража болоно. Юуб гэхэдэ, энэ нэгэдэлэй продукци тон олоор Югославиин Социалис Федеративна Республикада эльгээгдэдэг. Байгша ондо элдэб түхэлэй олон станогууд СФРЮ-да эльгээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударнигууд бригадир Сергей Филареев слесарь Николай Мельников хоёр Югослави эльгээгдэхэ ээлжээтэ станогые хинан шалгажа, тааруулан табижа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ОЛЗОТОЙ hАЛБАРИЯА ОРХИЛТОГҮЙ

Республикымнай заха холын хойто Баунтын аймагай ажахынууд адууhа мал үсхэбэрилхэhөө гадна, хүжэ нэмжыhэн хубшэ тайгадаа, орьёл үндэр хадануудаа майла, ташалангаар бэлшэн амидардаг оро олоор үдхэдэг юм. Теэд үнэндөө оро гээшэмнай эндэхи нютагуудта ажаhуугшадай гол унаань байхын хажуугаар тарган мяханиинь эдеэ хоолдонь ородог, арhа, годониинь гоё hайхан хубсаhан болодог, мүн шуhан эбэрынь эм домдо хэрэглэгдэдэг байна. Тиимэhээ энэ аймагта оро олоор үсхэбэрилхэ гээшэ илангаяа алдар суута Байгал-Амарай түмэр замай баригдажа байгаа мүнөө үедэ гол шухала зорилгонуудай нэгэн болонхой.

Нёдондоной эсэстэ энэ аймаг бүхыдөө 2439 оротой байhан юм. Аймагай хоёр ажахы 100 эмэ оро бүхэнhөө 68 түл абажа, бүхыдөө 718 тугал түлжүүлээ гэхэ гү, али нёдондонойхиhоо 15 түл олоор абтаа. Тиихэдэ энэ хугасаа соо «Амалатский» совхоздо 81, Джилиндын совхоздо 160 оро үбшэндэ нэрбэгдэжэ үхэhэн, ан арьяатанай хүнэhэн болопон байна. Бухыдэнь абажа харахада, үнгэрhэн табан жэлэй туршада холын хойто энэ аймагай гол hалбаринуудай нэгэн — оро үсхэбэрилгэ ёhoтоор хүгжөөгүй, харин тоо толгойнь доошолжо захалhан гээшэ.

Түсхайлбал, 1971 ондо бүхыдөө аймаг дотор 3022 оро тоологдобол, 1974 ондо 2162 толгой болотороо хороо. Тиихэдэ 1972—1974 онуудта ажахынуудта үбшэндэ нэрбэгдэhэн, арьяатанай гэмтээhэн олохон оро голодоhондо гаргагдажа, горитой олон толгой бэлшээри дээрэhээ hураггүйгөөр үгы болоо. Удаань 1975 онhoo эхилжэ аймаг дотор оро үсхэбэрилгэ hайжаржа, үхэл гарзань гурба дахин доошолhон.

Саашадаа энэ hалбарияа хүгжөөхэ зорилготойгоор нёдондо «Амалатский» совхоз нэгэшье оро үүсэлээгүй. Харин Джилиндын совхоз бүхыдөө 113 центнер шэгнүүртэй 103 оро үүсэлжэ, гүрэндэ тушаагаа. Тиигэжэ нэгэ орын центнер мяханай өөрынь үнэ сэн 147 түхэриг 60 мүнгэтэ боложо, ажахы 33.346 түхэриг олзо абаhан байна. Иигээд ерэхэдээ гүрэндэ тушаагдаhан центнер мяханай үнэ сэн 293 түхэригтэ хүрэжэ, оро бүхэнниинь 324 түхэригөөр абтаhан болопо.

Джилиндын совхоздо оро үсхэбэрилгын хэр олзотой байhыень тодорхойлон харабал, энэ ажахы нёдондо 2 мянган оро харууhалхадаа 16.545 түхэриг гаргашалжа, 16.801 түхэригэй сэбэр олзо оруулаа гэхэ гү, али гаргашалагдаhан түхэриг бүхэниинь нэгэ түхэригэй олзо оруулаа. Богонеор хэлэхэдэ дурсагдагша совхоз 1975 ондо оройдоол 113 центнер шэгнүүртэй 103 оро тушааhанhaa иимэ ехээр олзотобо ха юм. Тиимэhээ оро үсхэбэрилгэеэ улам хүгжөөжэ, орын мяха, шуhан эбэр, арhа, годыень гүрэндэ ехээр тушаадаг болоо haa, бүришье ехээр олзотохо байhыень энээхэн жэшээ гэршэлжэ үгэнэ.

hүүлэй жэлнүүдтэ Джилиндын совхозой мэргэжэлтэд оронуудаа тэмдэглэхэ, эрэнүүдыень эмнихэ, үбшэнhөө hэргылхэ тарилга хэхэ гэхэ мэтын зооветеринарна хэмжээнүүдээр хараалагдаhан хүдэлмэреэ саг дарыдань ябуулдаг болоо. Гэбэшье оро үсхэбэрилгые саашадань хүгжөөхэ гэбэл, иимэрхүү ажалаар уялгаяа хизаарлангүй, оро үсхэбэрилэгшэдтэ таhалгаряагүй ошожо, туhатай зүбшэл заабари үгэжэ, түрүү дүй дүршэлдэ hургаха шухала болонхой.

Баунтын аймагта бүхы республикын үсхэбэрилэгдэдэг орын хахадhaa ехэнхи хубинь үдхэгдэнэ. Теэд оро харууhалха, түлыень түлжүүлхэ гээшэ адууhа мал үсхэбэрилхэhөө тад ондоо, орёо хүшэршье ааб даа. Оро гээшэ талада бэлшэжэ, хүнэй гараар бэлэдхэгдэhэн үбhэ эдижэ, дулаан байрада тэнжээгдэдэггүй. харин хүнэй ябахын аргагүй шэдхэ шэрэнги соогуур, хада хабсагайгаар бэлшэдэг юм. Тиимэhээ орошодой эрилтэ хангаха, оро харууhалхань жэшээлэшэгүй хүшэр болонхой.

Түргэн үдэдэг, тарган мяха ехээр үгэдэг, эм домдо ородог эбэртэй оро олоор үсхэбэрилжэ, энэ hалбарияа улам хүгжөөхын тула нэн түрүүлэн орошодой хүдэлмэрине хүнгэдхэхэ шухала. Нэгэдэхеэр, мэргэжэлтэдые зүргэ харгыгүй шэдхэ шэрэнги соогуур haадгүй ябажа шадаха хүсэтэ техникээр хангаагүйдэ түргэн саг соо орошодой отогто хүрэжэ, үбшэл-

hэн оро эмшэлхэ, халда-
та үбшыень элирүүлжэ
гылэмжын хэмжээ
аргагүй байгдана. Ти
орошодые иимэ техн
нүүдэл радиостанцяар
гаагүй haa, совхозой
жэлтэд, хүтэлбэрилэг
тохёолдоhон бэрхэшээл
шаа дары түргэн дуул
үрдихэгүй. Иигээд
мүнөө оро үсхэбэрилэл
заабол техникээр хан
hургаха шухала болоо.

Мүнөө аймагай оро
эрилтэ хангаха, ажа
хүндэ хүшэр эрхэ байдал
раада абан, ажалайнь т
hые зүбөөр тодорхойлхо,
үсхэбэрилхэ технологи
хо талаар ямаршье хү
ри ябуулагданагүй. Му
дэхи ажахынуудай орош
дунда социалис мүрысөө
хидхэхэ, хүршэ область,
публикануудай колхоз,
хозуудай түрүү дүй дүр
халан абаха, орын үү
hайжаруулха ажал
мартагдашанхай.

Даажа абаhан ажалдаа
ратай, харюусалгатай
хандадаг хүнүүдэй ам
туйладагынь мэдээжэ.
шээлбэл, аймагай суута
шод Ж. Молоков, залуу
гадир В. Догончин гэ
жэл бүри шалгардаг ба
Теэд хүдэлмэридөө үнэн
хэнhөө хандадаг дүршэл
тэй орошод совхозуудта
талдана. Гүн тайгын ду
оро харууhалжа ша
бэрхэ орошодой дута
hан дээрэhээ нёдондо
линдын совхоз орын
фермэ хамтадхажа
хоод, нэгэ отогто аяар
шахуу оро суглуулаа.
энэмнай эбсэхын арга
хэрэг гэшэ. Юуб гэх
эды олон оро нэгэ hү
суглуулхадань бэлшээ
багадажа, илангаяа үб
сагта hүрэгын ой тайга
хэн шарэнги соогуур
тулама саhа махабашье,
хоолоо олонгүй. hү
hүүлдэ турана ха юм.

Мүнөө аймагай орош
дүрбэн фермэдэ 20
ажаллана. Орошон бүх
150 оро хүртэнэ
Энэнь хойто зүгэй
ажахын эрдэм шэнжэл
институдай тодорхо
нормоhоо 30—50 толго
үсөөн. hүүлэй жэлнүү
hүргуулияа дүүргэhэн
али сэрэгэй албанhаа
даhан хүбүүд оро үсхэ
гэдэ ажалладаг болоо
нэй ашаар үбэл, хабар
орын тугал абажа түлж
харюусалгата хаhа үнгэр
дэнэ. Иигэж ерэхэдэа
hалбарида саашадаашье
луушуулай олоороо ажа
даг болохонь дамжаггүй
гү, али оро үсхэбэри
улам хүгжөөхэ, үргэд
арга боломжо бин
Теэд залуушуулай олошо
оро үсхэбэрилгын үргэд
дэхэдэшье орошодой отог
билхагүй, урда мэтэ бэл
риеэ hэлгэн, хүбшэ тай
нүүн, hүрэгөө манаха.
мэhээ орошодой эрилтэ
гаха, ажалыень хүнгэд
талаар дээрэ
асуудал түргэн шиидхэл
эрилтэтэй.

Мурманска област
нээгдэhэн орошодой тү
мэргэжэлэй техническэ
лищиин дүршэлөөр оро ү
бэрилэгшэдые механи
рай, радистын, зоотех
скэ болон ветеринарна
мэргэжэлдэ hургабал
бэлэй. Юуб гэхэдэ, саа
орошод шэнэ түхэлэй
никээр хангагдахадаа
гүй хүдэлгэжэ шадаха
но бшуу. Хоёрдохёор,
абари зан, бэлшээри, э
хоолыень мэдэдэг болохо
hүрэгөө зоотехническэ
риин ёhoор харууhалдаг
лохо ха юм.

Орын тоо толгой оло
руулхадаа бэлшээринь
тэмжые хараада абажа,
гаар шэнжэлгэнүүдые
тодорхойлхо шухала.
гипрозем» институдай
ран бэдэрэлгын экспеди
хүдэлмэрилэгшэдэй 1974
до хэhэн шэнжэлгэнүү
дүнгүүдые согсолон хар
да, совхозуудай орошод
рэгөө олоорнь бэшэ. ха
оүлэг болгоод бэлшээ
ашагтай байхаар тодор
логдоо. Юуб гэхэдэ, айча
нэлэнхы хүбшэ тайгада
нуудан атарлан бэлшээ
шулуунай хүбхэнтэй,
рой пабша ногоотой үча
гууд үсөөн юм. Хэрбээ
hалбарияа зүб нэгдэм
хүгжөөбэл, 1990 ондо
дотор бүхыдөө 7700 ша
оро үсхэбэрилгдэжэ,
бүри 1200 центиер
гүрэндэ тушаагдажа,
зэргээр 150—155 мя
түхэригэй олзо абтаха за
тэй. Энэ зорилгоёо бэел
хын тула орын үүлтэр h
жаруулха хүдэлмэри hа
эмхидхэхэ шухала.

В. НИНДАКОВ.
Баунтын аймгүйсэдкомой
түсэблэлгын комиссиин
түрүүлэгшэ.

НАЙМАН ХЭМЭЛ ОДОН НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Газарые тойрон дабшадаг «Космос-871», «Космос-872», «Космос-873», «Космос-874», «Космос-875», «Космос-876» «Космос-877», «Космос-878» гэжэ хэмэл одод 1976 оной декабриин 7-до Советскэ Союзhaa табигдаба. Түлхин гаргагша нэгэ ракетээр найман хэмэл одод булта ниидхүүлэгдэhэн байха юм.

Замбуулинай данда шэнжэлгые үргэлжэлүүлхээр хараалагдаhан научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдон табигданхай.

Найман хэмэл одод булта дээ урид хараалагдаhан замдаа дүтэрхыгөөр ниидэнэ.

115,3 минута соо Газарые тойрон дабшана:

Газарай нюрууhaa эгээл саада захань (апогей) — 1.520 километр;

Газарай нюрууhaa эгээл наада захань (перигеи) — 1.450 километр;

замайнь hеелжүү —
градус.

Научна аппаратураhаа
на, замыень тодорхойлон
до наринаар хэмжэхэ
түхеэрэлгэнүүд, прибор
дай болон научна аппар
рын хүдэлмэри тухай б
тануудые Газарта дамж
радиотелеметрическэ
рэлгэнүүд хэмэл одод да
тодхогдон табигданхай.

районгой коопе-
КПСС-эй XXV
түүхэтэ шиидхэбэ-
бодото дээрэнь бэе-
арюун хэрэгтэ
онхой ажаллажа
СР-эй Верховно Со-
дахи сессиин шиид-
дээр, партиин
а Комитедэй ок-
Пленум дээрэ
ЦК-гай Генеральна
Л. И. Брежневэй
гүнзэгы удхатай
шаһан манай рай-
лераторнууд ажал-
далдаа наймаанай
хангаха хүдэлмэрөө
йжаруулхын тула

...АГ АНХАРАЛАА — ...ЖАЛШАДТА

парти, правительст-
арадай һуудал бай-
и баян дэлгэр бол-
лаар юһэдэхи табан
ршада ехэ хүдэлмэ-
аа. Энэ үгээ бодо-
дээрэ тодорхойлан
хүсэлтэйб. Хэрбээ
ветскэ райпо 1970
өөгэй ажалшадта 89
ик, 182 мотоцикл,
визор, хүнгэн 4 ма
удалдаһан байбал,
ондо эдэниие 160:
42-то хүргэһэн бай-
шэ хугаслада арад
эн хэрэглэмжын эд
убсаһа хунар, эдээ
йлнууд жэшээгүй
лагдаһан тон
тэмдэглэхэ шуха
й районгой худалдаа
эрьесын түсэб
о 5,5 миллион түхэ-
л, 1975 ондо 8,1
түхэригтэ хүрэһэн
хэлэгдэһэн тоо, ба-
харуулнаб гэхэдэ,
хтагай ажахынуу-
лмэрилэгшэд ажа-
үргэн хэрэглэмжын
ехээр худалдан аба-
на, хүнгэн автома-
еб маркын мото-
левизор, холодиль-
өөһэдынгөө байдал-
ер хэрэглэдэг боло-
олжэ үгэнэ.
е жэлдэ ажалшадай
ажа байгаа эрилтэ-
гүйсэд хангахын ту-
үрүүн районгой ма-
-техническэ үндэһэ
һайжаруулха та-
рһэн үедэ горитой
ябуулагдаа. Та-
туршада манда 800
метр талмайтай
ай склад 40 тонно
эдээ хоолой зүйл-
дагалха аргатай хо-
хоёр дабхар
25 машинын типо-
11 айлай байха
хүнэй байха хамтын
шэнээр баригдажа,
да тушаагдаа гэхэ
э үедэ капитальна
гэжэ һомологдо-
миллион түхэриг
лэгдээ. Эдэ бүгэдэ-
Ивалга посёлогой,
осхоной 5 магазин-
льна заһабари хэг-

адые хэрэгтэй эд
хангаха хүдэлмэ-
аар ябуулхын, ур-
һан зорилгонуудаа
солотойгоор дүүргэ-
өөһэдынгөө мате-риально-техническэ үндэһэ һуурииие саашадань һайжаруулхын тула гол анхаралаа табинабди. Арбадахи табан жэлэй туршада манай Советскэ райпо Ивалга посёлогто 726 дүрбэлжын метр талмайтай универмаг, мэргэжэлтэдэй, залуу наймаалагшадай байха хамтын байра. Сотниково тосхондо 4 хүнэй хүдэлхэ магазин барихаар хараална. Мүн Оронго тосхоной магазинуудые дулаасуулха квартальна котельнэ шэнээр баригдажа ашаглалгада тушаагдаха юм.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хараалһан түсэбтэ даабаринуудаа манай районгой хүдэлмэрилэгшэд бодото дээрэнь, болзорһоо урид дүүргэхын тула оролдожо байна. Эд бараанай эрьесын 10 һарын түсэб 103 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али даабариһаа гадуур хүдөөгэй ажалшадта 202 мянган түхэригэй элдэб эд бараан худалдагдаа. Гурбадахи кварталай дүнгөөр коллективнай 3-дахи һуури эзэлжэ, Буркоопсоюзай правлениин, профсоюзайгаа обкомой Хүндэлэлэй грамота, мүнгэн шан абаа. Даажа байһан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг түрүү наймаалагшадай эндэ оруулһан хубита тон ехэ. Магазинуудые даагшад Е. Н. Степанова, П. С. Зоркальцева, М. П. Трангеева, Ц. Г. Будаева, Д. В. Кожевникова, автолавкануудай наймаалагшад, коммунистнууд И. А. Антонов, Ажалай Улаан Тугай орденто Ц. Д. Доржиев, Р. Н. Сидоров, Николай Романович ба Ирина Калиновна Кокоринтон болон бусадай үдэр бүриин оролдосото ажалай үрэ дүн түсэб дүүргэлгэдэ ехэ нүлөө үзүүлэө. Эндэ нэрлэгдэһэн ажалай түрүүшүүл «Юһэдэхи табан жэлэй ударник», «1975 ондо социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагданхай. Тэдэнэй дииилэнхинь Советскэ районгой, Буркоопсоюзай ажалай ветеранууд юм. Дүй дүршэлөө баян эдэ нүхэдэй бэшэнээ оролдосото ажалай жэшээ харуулдагынь, өөһэдынгөө дуратай мэргэжэлдэ залуу үетэнние һурган хүмүүжүүлдэгынь һаншаамаар гэжэ эндэ онсо тэмдэглэмээр.

Ашаг үрын, хүдэлмэриин шанарай табан жэлдэ ажалшадые худалдаа наймаагаар гүйсэд хангахын тула ехэ ажал хэхэ зэргэтэйбди гэжэ коллективэймнай гэшүүд һайн мэдэрнэ.

Ажалшадые худалдаа наймаагаар хангаха асуудал шухалын шухала хэрэг мүн. Зүгөөр манай эмхиие эд бараагаар, эдээ хоолой зүйлнүүдээр хангадаг баазануудай, тэдэнние шэрэхэ транспортна предприятинуудай ажалаа хэр зүбөөр эмхидхэһэнһээ сэхэ дулдыдаха байна.

Манай райподо шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон. Тэдэнэй нэгэниинь гэхэдэ, транспортын асуудал болоно. Хэрбээ үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада эд барааиай эрьесын 44,6 процентээр дээшэлһэн байбал, ашаа шэрэхэ машинануудай тоо 1970 оной хэмжээндэ байһаар. Табан жэлэй туршада манай райпо тусхай түхеэрэлгэтэй нэгэ машинаһаа бэшые абаагүй байха юм. Ашаа шэрэлгэдэ ашаглагдажа байһан автомашинануудай дийлэнхинь гол түлэб хуушаржа мууданхай. Запчастьнуудаар дуталдадаг дээрэһээ эбдэрһэн машинануудаа түргөөр заһабарилха арга манда үгы.

Мелькомбинадһаа, реалбазаһаа гурил, хүрпээ шэрэхэ хүдэлмэридэ 2-дохи ГАП машина үгэхэ хэлсээтэй юм. Зүгөөр ашаа шэрэхэ зайн дүтэ дээрэһээ автотранспортна тус предприяти баталагдаһан хэлсээгээ дүүргэнэгүй. Энээнһээ болоно, ажалшадта эдеэ хоолой зүйлнүүдые сагтань асаржа шаданагүйбди. Байгша оной 10 һарын туршада «Росбакалея» баазаһаа 500 тонно, мелькомбинат, реалбазаһаа 300 тонно эдеэ хоолой зүйлэй тэн хахадые дээрэ хэлэгдэһэн бааза, автотранспортна 2-дохи предприяти манай магазинуудта хүргэхэ түсэбтэй байһан аад, тэрэнээ дүүргээгүй. Эндэ нэрлэгдэһэн эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлэй дутуу дунданууд һаа тобшолол хэжэ, 1977 ондо ашаа шэрэхэ даабаряа дүүргэхэ талаар зохихо хэмжээ абаха бэзэ гээд найдагдана.

Улаан-Үдэ хотын элдэб баазануудһаа ашаа шэрэжэ, ажалшадта наймаалха хүдэлмэридэмнай «Заветы Ильича», Оронгын, «Селенга» совхозуудай директорнууд Д. Р. Банзаргашеев, Г. А. Дорданов, В. Т. Бутковская, «8-ое Марта» колхозой түрүүлэгшэ Ф. Е. Русин, хладокомбинадай хүтэлбэрилэгшэд ехэ туһа хүргэһэн байна.

Худөө ажахын шухала кампаниинуудта хүдэлжэ байһан ажалшадые хилээмээр гүйсэд хангаха асуудалай хүсэд шиидхэгдээгүй дээрэһээ бригада, звенонуудаи гэшүүд, холын фермэ, отарануудай малшад энэ шухала зүйлөөр дуталдана. Эдеэ хоолой промышленностиин министерство манай районгой магазинуудые хилээмээр хангаха уялгатай эмхинүүдэй ажалые һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ абажа, манда туһалха бэзэ гээд найдагдана.

Магазинуудые мэргэжэлтэй кадрнуудаар хангахын тула районгой коллектив горитой хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна, хүдөө тосхонуудта ажаллахаар элсэгдэһэн наймаалагшадые гэр байраар гүйсэд хангаха асуудал нютагай Соведүүдтэй хамта шиидхэхэ зэргэтэй.

Хүдөөгэй ажалшадай эгээл харюусалгатай хаһын нэгэн — ниитын адууһа малай үбэлжэлгэ түлэг эхилэнхэй. Тосхон һууринһаа холо, үбэлжөөндэ байһан малшадые хэрэгтэй эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха график баталагданхай. Нүүдэл автолавканууд графигай ёһоор холын малшадта ошоходоо, тэдэнэй захилнуудые гүйсэд дүүргэхые оролдоно.

Ниитын адууһа мал харууһалан ажаллажа байһан малшадай захилнуудта гол анхаралаа хандуулха уряа доро манай коллективэй гэшүүн бүхэн оролдожо байнхай.

Б. ДОРЖИЕВ,
Советскэ районгой правлениин түрүүлэгшэ.

РЕПОРТАЖ

ХОНГЕО ЭНЕЭДЭН ЗЭДЭЛНЭ...

— Иимэрхүү сад-ясли республика доторнан үсөөн байха даа

— Хоёр дабхар хирпиисэ гэрые бидэнэр хараад, ямар нэгэн һургуули гү, али клуб гэжэ һанаабди.

— Энэмнай хүүгэдэй комбинат гээшэл даа.

Комбинат?

Иимэрхүү хөөрэлдөөн Хэжэнгын аймагай Чисаана тосхоной хүүгэдэй комбинадай шэнэ ордонгой хажууда һаяхан болоо һэн.

Чисаанын совхозой хүдэлмэришэдэй олонхинь түб тосхон дээрэ ажаһуудаг. Тиид энээнэй урда тээ хүүгэдэй ясли, саадгүй байһандань хүдэлмэришэд, алба хаагшад ехээр халагладаг һэн. Үнэхөөрөөшье һанаад үзэхэдэ, 60—70 гэрэй эзэн эхэнэрнүүд саад, яслиин үгы дээрэһээ ажал хэхэ аргагүй, гэртээ һууха баатай болодог һэн. Харин мүнөө...

...Боро хирпиисээр баригдаһан хоёр дабхар гэр Чисаана тосхоной тэгэндэ ерьын харагдана. Оронобди.

Төөрихөөр олон таһалганууд Дээшээ, доошоо гараһан, бууһан гэшхүүрнүүд.

Хүүгэдэй шэнэ комбинадай завхоз Любовь Санжимитыповна Тогмитоватай уулзажа, хөөрэлдэбэбди. Энэ нүхэр иигэжэ хөөрэнэ:

— Хүүгэдэймнай комбинадые даагша Мария Доржиевна Степановамнай мүнөө үгы байна. Манай комбинат тухай намһаашье асуухадатнай болохо. Комбинадтамнай 90 үхибүүд хүмүүжүүлэгдэхэ. Мүнөө дээрээ тэдэнэймнай тоо үшөө хүсөөдүй байна. Дүрбэн группа байха. Нэгэ группань түхэреэн сүүдхэдэ хүмүүжүүлэгдэхэ юм. Холын отара, гүүртэнүүдэй малшад, хонишодой үхибүүд одоол тэрэ группадамнай хүмүүжүүлэгдэхэ байна.

...Хүүгэдэй комбинадай таһалгануудта оронобди. Нэгэдэхи дабхарай уужам һаруул таһалга соо хүмүүжүүлэгшэ Надежда Алексеевна Андриевская бишыхан хүүгэдые наадхуулжа байба.

Гурбан наһаяа гүйсөөдүй жаахан хүбүүд, басагад элдэб нааданхайнуудые иишэ тиишэнь зөөнэ, хаяһашье. Зариманиинь хонгёо хүхюунээр энеэлдэнэ, нүгөөдүүлынь уйлаадшье абана. Юрэдөө хүмүүжүүлэгшэ хүнүүдтэ гайтайл хүшэр хүндэ хаш. Тиибэшье һаань Надежда Алексеевна тэсэмгэйгээр тэдэнэрые һамааруулжа, һониин онтохо хөөрэжэ үгэнэ.

Хүүгэдэй комбинадай хоердохи дабхарта гаража, уужам һаруул таһалга руу орободи. Хүмүүжүүлэгшэ Лубсама Будаевна Будаева хүүгэдые тойруулжа һуулгаад, юуншьеб хүхюунээр хөөрэнэ.

Үхибүүдшье анхаралтайгаар шагнана. Тиибэшье нэгэ хэды болоод зариманиинь һуури дээрээ эрьелдэн, иишэ тиишээ харасагаана. Тэсэбэри һалаа!

Зол жаргалтай үхибүүд! Иимэ һайхан, иимэ һаруул, иимэ дулаахан гэр соо элдэб олон наадахайгаар наадажа, һайн хүмүүжэл абажа байхада гоё бэшэ гү?! Эжы, абанарайнгаа ажалдаа байгаанда эдэнэр эндэ сэнгүү хүхюунээр ажаһууна. Тогоошод Мария Авдеева, Зинаида Федотова гэгшэд амтатай эдеэ хоол эдэ хүүгэдтэ бэлдэнэ.

— Одоошье хүүгэдэй комбинадтай болоно амарбабди. Мүнөө бодоод үзэхэдэ, жаран эхэнэрнүүд ажалда ябажа шадахань. Тиихэдэ холын отара, гүүртын малшадай үхибүүдые түхэреэн сүүдхэдэ эндэ байлгаха хүмүүжүүлхэ гэзэмнай юунһээшье үнэтэй хэрэг мүн, — гэжэ Чисаанын совхозой парткомой секретарь Дугар Дондокович Дашицыренов зүб лэ баясана.

...Үбэлэй үдэр богони. Бүрүүлхэн туяагаа тала дээгүүр адхаһан наран хадын саагуур шургажа, боро харанай хүшэгэ нэмэрэгдээд хибэ.

Хүүгэдэй комбинадай галнууд хүрсаар яларна. Тэндэ хонгёо энеэдэн, хүхюун дуунууд зэдэлнэ.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Хүмүүжүүлэгшэ Н. А. Андриевская шэнэ наадахай харуулна. 2. Хүүгэдэй комбинадай гэр. 3. Хүмүүжүүлэгшэ Л. Б. Будаева һониин онтохо хөөрэнэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ҺАНАЛ БОДОЛНУУДАА ЗҮБШЭЛБЭ

ПРАГА. (ТАСС). «Ахадүү социалис оронуудай хэблэлэй хуудаһануудта буржуазна үзэл сурталай шургалгатай тэмсэхэ асуудалнууд» гэһэн темэтэй, «Проблемы мира и социализма» журналай эмхидхэһэн уласхоорондын хөөрэлдөөн эндэ, декабриин 7—8 наи үдэрнүүдтэ болобо. КПСС-эй ЦК-гай гэшүүдтэ кандидат, «Проблемы мира и социализма» журналай шеф редактор К. И. Зародов энэ хөөрэлдөөе нээгээ. Юһэн оронойкомпартинуудай теоретическэ журналнуудай ба түбэй партиина газетэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай гэшүүдтэ кандидат, «Коммунист» журналай ахамад редактор Р. И. Косолапов гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

ЭНЭ ҺАРЫН КИНОЭКРАН

Байгша һарын эхиндэ манай республикын экрануудта дээрэ «Ленфильм» киностудиин бүтээһэн хоёр серитэй «Прошу слова» гэжэ урал һайханай фильм харуулагдаха. Мүнөө үеын асуудалнуудые шиидхэхэ зорилго табиһан режиссер Г. Панфилов нэгэ горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Елизавета Увароваган ажал ябуулгые харуулна. Энэ эхэнэр урагшаа эрмэлзэлтэй, ажалдаа үргэн дэлисэтэй, ажабайдалай шэнэ шэнжэнүүдые ойлгохо гэжэ оролдодог, өөрынгөө хүби заяанһаа үлүүгээр зоной байдалые һанадаг гэжэ фильм хараһан хүн мэдэрхэ. Тэрэнэй городто промышленна предприятинууд олон. тиимэһээ утаан, эһэн оршон тойронние бузарлаха хэбэртэй. Харин тэрэ городой захада ой тайга нэмжыһэн теэд хоорондонь үргэн мүрэн Тэрээн дээгүүр хүүргэ барюулха гэжэ Уварова оролдоно. Энэ хүүргэ ехэ удха шанартай. Хүн байгаалиин хоёрой харилсаа холбоо ямар байхаб гэһэн асуудал мүнөө үедэ тон шухала асуудалнуудай нэгэн шуу.

Уваровагай роль гүйсэдхэһэн Инна Чурикова режиссёрой түсэблэһэн зорилгые бэелүүлжэ шадаа гэжэ һанагдана. Харюусалгатай ажалдааншье, эбтэй эетэй бүлэдөөшье тэгшэ сэдьхэл һанаатай эхэнэрэй ажабайдалда харагшад үнэншэхэ бэзэ.

Гадаадын худалдаа наймаанай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэдэй ажал ябуулга, хүби заяан тухай «И другие официальные лица» гэһэн кинофильм хэлэнэ. Гол геройн образые мэдээжэ артист Вячеслав Тихонов бэлигтэйгээр харуулнэ,харин тэрэнэй оршуулагшын роль Ирина Мирошниченко гүйсэдхэнэ. Хомор мэргэжэлтэй хүнүүдэй ажал угаа һонирхолтойгоор экран дээрэ харагдаха гэжэ һанагдана.

Агуу Пушкинай үбгэ эсэгэ Ибрагим Ганнибал гэгшэ балшар наһандаа хаан Пётр I арап байһан Буржагар үһэтэй, хара шарайтай Ибрагим хаанай дуратай хүнүүдэй нэгэн бэлэй. Зүгөөр Пушкинай зохёолоор бэшэ харин тусхай сценари дээрэ үндэһэлһэн «Сказ про то, как царь Пётр арапа женил» гэһэн хүгжэмтэ кинокомедиин гол геройн роль Владимир Высоцкий бэелүүлнэ. XVIII зуун жэлэй зан заншал, байра байдал тэрэ ёһоор харуулагдана. Һүхэ барьяад хүдэлхэдөөшье, шог шүүмжэлэлгайгаар наирлахадааншье, Пётр I солбон, хүхюун байһан. Иимэрхүүгээр тэрэниие Алексей Петренко наадана. Энэ роль артистын амжалта болоо.

«Победитель» гэһэн үргэн экрантай үнгэтэ фильм олоной анхарал татаха бэзэ. Граждан дайнай хүлгөөтэ жэлнүүд, улаантанай габьяата хэрэгүүд эндэ харуулагдана. Улаан сэрэгэй комиссар Яков Спиридонов сагаан офицер Г. Мокашев хоёрой үзэл бодолой тулалдаан энэ фильмын гол удха болоно.

Комиссарай үнэн хэрэг илажа гарана. Эндэ наадаһан артист Александр Збруевые олон харагшад танижа ёһотой. Мүн Георгий Тараторкин гэжэ артист олондо мэдээжэ. Раскольниковой ролиие бэлигтэйгээр наадаа һэмнай.

Эдир наһандаа алдуу хэбэл, бүхы наһандаа сэдьхэлээ зобохо гэһэн бодолые «Факт биографии» гэһэн фильм гэршэлнэ. «Беларусьфильм» энэ кино бүтээһэн байна. Харин «Грузияфильмын» табиһан «Не верь, что меня больше нет» гэһэн зохёол гушаад жэлэй түүхэтэй солдадуудай бэшэгүүдэй хуби заяае шэнжэлэн харуулна.

Долоотой хүбүүн ба бэеэ гүйсэһэн хүн хоерой нүхэсэл тухай хэлэгдэһэн «Не бойся, не отдам» фильм Ригэдэ буулгагдаһан.

Үхибүүдтэ зорюулагдаһан «Конёк-горбунок» гэжэ кино П. Ершовой мэдээжэ онтохоной удхаар найруулагдаа юм. «Шторм на суше» гээшые эдиршүүл һонирхон хараха бэзэ. Юуб гэхэдэ, гэдэнэрэй үетэн революциин урда ямар бодол, һанаатай байгааб гэжэ тус фильм хэлэхэ.

Харин кино гэхэдэ, декабрь һарада Альберто Моравиаган зохёолһоо үндэһэлһэн «Конформист», Японой «Гибель», ГДР-эй «На пример, Иозеф» болон бусад.

В. ПАВЛОВА,
кинофикациин управлениин ахамад редактор.

Шэнэ номой шэнжэлэл

ХОНИ, ҮХЭР ҮСХЭБЭРИЛХЭ ТУХАЙ

д ороной нарин ноо-
д» гэһэн гаршагтай
жадай хэблэлдэ га-
Эндэ хонин ажалые
ехэтэйгээр эрхил-
рыень һайжаруул-
кциин шанар дээшэ-
тухай мүнөө үе са-
ла асуудалнуудта
хандуулагдана.

м дотор хэдэн хү-
тьянуудые бэшэхэ-
ай республика дотор
ноһото хонид яажа
гдэжэ эхилээб, мү
зэргээр хүгжөөгдэ-
б, саашадаа яажа
хэ ёһотойб гэһэн
удта харюусаад,
лые эрдэм наукын
эрхилхэ, тодор-
Забайкалиин үүл-
нидой ашаг шэмэ
дээшэлүүлхэ, тала
бэлшээриин ногооной
шэнжэлхэ болон
үүлтэр һайжаруул-
публикын хоёр ажа-
һэн туршалгануу-
дүнгүүдые харуул-

Худөө ажахын
ствын 1973 оной
5-най тогтоолон
байкалиин үүлтэрэй
нарин ноо-
бии болгогдоо гэжэ
н байгаа. Энэ-
ряадай АССР-эй хо-
ехэ амжалта, рес-
ай худөө ажахын
рида нарин ноһото
үүлтэр һайжаруул-
хэгдэһэн ехэ хү-
сэгнэлтэ болоно

суглуулбари дотор
дые бэшэһэн хү-
публикын үүлтэртэ
үсхэбэрилхэ ажахы-
мүнөө үедэ туйлагда-
жэээ хангалтатай
болохо зуураа, хони-
эр һайжаруулха хү-
бүри гүнзэгыгөөр,
табан жэлдэ СССР-
ажахые хүгжөөхэ
лтэнүүдэй эрилтэ-
рэхөөр ябуулха тушаа тогтоһониинь һайшаалтай.

Тэдэнэрэй бодомжолһоной ёһоор мүнөө үе сагай арга боломжонуудые хэрэглэн, хонидой ашаг шэмэ улам дээшэлүүлхын тула үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэрые уридшалан түсэблэхэ, тусхай гуримаар ябуулха болоно. Тиигэжэ республика дотор буряад түхэлэй забайкалиин үүлтэрэй нарин ноһото хонидые үсхэбэрилхэ талаар урдаа тодорхой зорилгонуудтай үүлтэртэ хонидой ажахынууд бии болгогдохо жэшээтэй. Эдэ ажахынуудта хонидой үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри бүри гүнзэгыгөөр ябуулагдаха байна.

Буряад түхэлэй Забайкалиин үүлтэрэй хонидые бии болголсоһон хүнүүдэй нэгэн, РСФСР-эй габьята зоотехник Р. П. Пилданов республика дотороо нарин ноһото хонидой бии болгогдоһон түүхэ, хонидой ашаг шэмын яажа дээшэлһэн тухайда хоёр статья соогоо тодорхойгоор бэшэнэ. Олон жэлдэ хэгдэһэн шэнжэлгэнүүдэй, өөрынгөө ажаглалтануудай ёһоор республикын хонин ажалай мүнөө үеын байдал элеэр харуулжа, буряад түхэлэй нарин ноһотой хонидой шэнжэ шанарые саашадань нарижуулан һайжаруулха ехэ асуудалда тогтоһон байна.

«Борьёогой совхоздо ашаг шэмэ ехэтэй нарин ноһотой һүрэгүүдые олошоруулһан дүй дүршэл тухай» гэһэн хамтын статья дотороо Ленинэй орденто Борьёогой совхозой ахамад зоотехник байһан, РСФСР-эй габьята зоотехник В. П. Шагтаханов, совхозой ахамад селекционер Д. Ц. Цыренов, худөө ажахын эрдэмэй кандидадууд Р. П. Пилданов, Э. Д. Хабухаев гэгшэд энэ ажахыда хонидой үүлтэр һайжаруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар хэгдэһэн хүдэлмэри тухай тодорхойгоор бэшээ.

Эдэнэр һайн шанартай хонидые яажа шэлэн илгажа, нютаган эрхэ байдалда ашаг шэмэ ехээр үгэхөөр үсхэбэрилһэн тухайгаа элеэр харуулба. Жэшээнь, үрэжүүлгэдэ хэрэглэгдэдэг хусануудынь намартаа 85—90 килограмм шэгнүүртэй, 8,5 килограммһаа бага бэшэ нооһо үгэдэг, тэрэнэйнь сэбэр утаһа үгэсэнь 44 процентһээ доошо бэшэ байдаг. Мүнөө эхэ хонидынь намартаа 45—50 килограмм татадаг, 45 процент сэбэр утаһатай 4 килограмм нооһо үгэдэг байһан. Тэрэшэлэн шэлэмэл хусануудай, эмэ хонидой бэень шэрхи, арһаниинь нягта аад, хүзүүн таладаа нэгэ уршалаатай байха эрилтэтэй һэн Гадна ноһониинь жэгдэ үдхэн, нарин шанартай, бүхэ, жэлтэй болоходоо 7 сантиметрһээ богони бэшэ ноһотой байха ушартаи. Шэлэгдэмэл хонид ямар байха ёһотойб гэжэ эндэ ехээр бэшэгдэнхэй. Тэрэниие уншагшад өөһэдөө һонирхохо байха.

Үүлтэртэ шэлэгдэмэл хонидые тэмдэглэжэ, тэдэнэй тоо бүридхэл яажа хэдэг, отарануудые ямар зэргээр бүридхэдэг, тэдэндэ үбһэ, таряа талханай зүйл хэр зэргээр үгэдэг, эхэ хоньдто табиха хусануудые яажа шэлэн олодог байһан тухайгаа эдэнэр тодорхойгоор бэшэнэ.

Энэ совхоздо Шэтын областиин зарим ажахынуудай жэшээгээр эмэ хонидые зуһаг болгожо, искусственна аргаар үрэжүүлдэг, эмэ түлэгэнүүдые һайнаар эдеэлүүлдэг болоһон дүй дүршэлынь һонирхолтой байна.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо нарин ноһото хонидой яажа үсхэбэрилэгдэжэ байһан тухай энэ ном дотор худөө ажахын эрдэмэй кандидат Ю. М. Убеев бэшэһэн байна.

Биологическэ эрдэмэй кандидат Э. Д. Хабухаев алтайн үүлтэрэй хонидые хэрэглэхэдэ, ямар ехэ ашаа туһатайб гэжэ эндэ тодорхойгоор харуулаа.

Худөө ажахын эрдэмэй кандидат К. Д. Мироновой статья дотор Забайкалиин үүлтэрэй хонидой һү шэмэ, тэрэнэй химическэ бүридэл тухай хүсэд дүүрэнээр, олон талаһаань хэгдэһэн шэнжэлгэнүүдэй дүнгүүд дүнхаглагданхай. Тэдэнэй харуулһанай ёһоор, хонид хүхүүли ябаха үедөө 131 килограмм һү үгэдэг, хурьгадан шэгнүүрые түрүүшын 12 үдэртэ 1 килограммаар нэмээхын тула 5,2 килограмм, удаадахи 10 үдэртэ тэрэнь 8,3 килограмм хүрэтэр дээшэлнэ гэжэ гобшологдоно. Зүгөөр 35-дахи үдэрһөө хойшо хурьгад боро эдеэндэ орожо, шэгнүүрыень нэмээлгэдэ һүн бага оролдог болоно.

Мүн энэ номой һүүл багта СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэ Ю. Д. Харитонов «Буряадай АССР-эй хуурай талын бэлшээриин ногооной ашаг шэмэ» гэһэн һонирхолтой статья толилһон байна. Энэ статья дотор талын ногоон каротин элбэгтэй гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Ногоонууд залаалжа, сэсэглэжэ байха үедөө шэмэ ехэтэй гэжэ хэлэгдэнэ.

«Буряадай АССР-тэ үхэрнүүдые үсхэбэрилхэ асуудалнууд» гэһэн гаршагтай үшөө нэгэ ном гараба. Энэ ном дотор республикын ажахынуудта мяха, һү ехээр абахын тула хэгдэжэ байһан ехэ хүдэлмэриин дүнгүүд согсологдоһон, мяхалиг мал, һү ехэтэй үүлтэрэй үнеэдые үсхэбэрилхэ технологи гуримшуулха асуудалнууд харуулагдаһан байна.

Худөө ажахын эрдэмэй доктор К. Е. Ильин «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахыда һү ехэтэй симментал үүлтэрэй һүрэгүүдэй яажа бии болгогдоһон тухай дүй дүршэлые үргэнөөр бэшэһэниинь һонирхолтой. Эндэ һайн үүлтэрэй үнеэдһээ гараһан эмэ тугалнуудые шэлэн абажа, һайнаар эдеэлүүлэн харууһалдаг гурим гүнзэгыгөөр харуулагдаа.

Худөө ажахын эрдэмэй кандидат О. Н. Соколова, профессор К. Т. Мункоев гэгшэд симменталиин үүлтэрэй болоһон бурүү, хашарагуудые яажа түргэнөөр гүлжүүлхэ, һайнаар шахан таргалуулха талаар хэгдэһэн туршалгануудай дүнгүүдые элишэлээ. Тиихэдээ манай эндэ 16 һаратай хашарагуудые 400 килограмм шэгнүүртэ хүргэжэ болохо гэһэн тобшолол эдэнэр хэнэ.

Профессор К. Т. Мункоев, худөө ажахын эрдэмэй кандидадууд Н. С. Вахрушев, Ц. М. Эрдынеев, Ц. Д. Цырендоржиев, В. Н. Давыдов гэгшэд республика дотор мяхалиг үүлтэрэй малай хэр зэргээр үсхэбэрилэгдэжэ байһые уншагшадта хөөрэжэ үгэнэ. Илангаяа хальмаг үүлтэрэй, казахай сагаан толгойто болон герефордын үүлтэрэй мал хэрэглэжэ, нютагай малые мяхалиг шэнжэтэй болгогдожо байһаниинь һайшаагдана. Симменталшуу болоһон малые эдэ мяхалиг үүлтэрэй малай шуһа холиходо угаа һайн дүнгүүдые харуулһаниинь элишэлэгдэнэ.

Арад зониие һайн шанартай мяха, һүөөр хангаха талаар шиидхэгдэхэ болоһон асуудалнууд республика дотор олон. Илангаяа мал ажалай олзо оршо дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха малай ашаг шэмэ ехэ болгохо асуудалнууд эгээн шухалада тоологдоно. Эдэ асуудалнуудта тус ном дотор статьянуудые бэшэһэн хүнүүд тодорхойгоор харюусахые оролдоһон байна.

В. ДАВЫДОВ,
худөө ажахын эрдэмэй кандидат.

АЖАЛШАДАЙ ЗЭТЭГҮҮДҺЭЭ

МАЛШАДТА АЙЛШААР...

Новоселенгинскын больницын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд Химиин болон Сухын совхозуудай холын гүүртэ, отарануудта хирэ хирэ болоод ерэжэ, малшадай байра байдалаар һонирходог, медицинскэ туһаламжа үзүүлжэ байдаг заншалтай. Больницын врачнар С. Б. Бэльжиров, Б. П. Доржиев, К. Л. Баточирова, Е. П. Котляр, Л. Г. Козырев, фельдшернүүд А. М. Малофеев, С. Ш. Жамбуева гэгшэд малшадай үнинэй нүхэд болоһон юм. Эдэнэр байгша ондо холын бэлшээри дээрэ байһан гүүртэ, отарын малшадта зуу гара дахин ошожо, медицинскэ туһаламжа үзүүлһэн, санбюллетень, ханын газетэ гаргалсадаг.

Мүн жолоошон-наймаалагшад В. Б. Цыренов, С. Б. Бадмаев гэгшэдэй автолавка дурсагдагша совхозуудай гүүртэ, отарануудта долоо хоноод лэ ерэжэ, малшадта хэрэгтэй эд бараа, эдеэ хоол наймаалжа байдаг болонхой. Тиихэдэ Новоселенгинскын соелой байшангай директор И. Н. Ертановай хүтэлбэрилдэг агитбригада арбаад хоноод малшадта ошожо, һайн программатай концерт табидаг, тэдэнэй улаан булангынь шэмэглэдэг заншалтай. Библиотекые даагша, сельскэ Соведэй депутат В. Д. Доржиева агитбригадатай сүг ерэхэдээ, шэнэ газетэ, журнал, номуудые асаржа һэлгэнэ, хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Новоселенгинскын сельскэ Соведэй гүйсэдком малшадта ошодог худалдаа наймаанай, медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй, агитбригадын хүдэлмэрине, тэдэнэй графигынь хинан шалгажа байдаг.

О. БАЗАРОВ.

Соёл культурын һонин

Библиотекэ

ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГА

М. Горькиин нэрэмжэтэ түбэй библиотекэдэ саг ургэлжэ һонирхолтой уулзалганууд болодог гээшэ. «Хуули ба хүн» гэһэн удхатай хөөрэлдөөндэ милициин хүдэлмэрилэгшэд хабаадажа, гурнм сахиха асуудалнууд тушаа уншагшадта зүбшэл үгэбэ. Совет хуули тайлбарилһан тусхай номуудай выставкэ эмхидхэгдэһэн байгаа.

Нүгөө уншалгын залда хэблэлһээ һая гараһан номуудай выставкэ слон зониие һонирхуулаа.

Һуралсал

УНИВЕРСИТЕДЭЙ ХЭШЭЭЛ

Хэрэнэй арадай университедэй ээлжээтэ хэшээл мүнөө үеын буряад уран зохёолой хүгжэлтэдэ зорюулагдаба. Түнхэнэй аймагай редакциин дэргэдэ Мүнхэ Сарьдагай нэрэмжэтэ уран зохёолшодой нэгэдэлэй гэшүүд тэрэ хэшээлдэ уригдаа. Буряадай комсомолой шангай лауреат поэт Лопсон Тапхаев, зохёолшод Балдан Ябжанов, Владимир Тулаев, Шагдар Байминов гэгшэд һонирхолтой хөөрэлдөөндэ хабаадажа, зохёолнуудаа уншаа.

Һуралсалай жэлдэ болохо 10 хэшээл искусство, литературын янза бүриин асуудалнуудта зорюулагдаха юм.

Манай корр.

Уран һайханай бүлгэм

МАЛШАД ХҮЛЕЭНЭ

Тарбагатайн соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд энэ неделидэ нютагайнгаа ажалшадта уран һайханай концерт харуулан, фермэ, отаринуудаар айлшална. «Авангард», «Советская Россия», «Восход» колхозуудай малшад һайн дуранай артистнарые халуунаар уттажа, ходо ерэжэ байхыень уриба. Концертын эхилхын урда КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой инструктор Н. Д. Михалев лекци уншаа, Тарбагатайн библиотекын хүдөө ажахын таһагые даагша А. Б. Мохосоева малшадта хэрэгтэй шэнэ номууд тухай хөөрэжэ үгөө.

Соёлшодтой хамта Тарбагатайн больницын хүдэлмэрилэгшэд, ажаһуудалай эрилтые хангадаг комбинадайхид, наймаалагшад малшадай эрилтые хангалсажа ябана.

Удаадахи долоон хоногой туршада энэ концертнэ бригада Ивалгаар айлшалха юм.

В. ЯЦЕНКО.

Суглаан

СОЁЛШОД ЗҮБШЭНЭ

Республикын соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэдэй конференци Улаан-Үдэдэ болоно байна. Ажалшадай ажабайдалда уран һайханиие нэбтэрүүлжэ, коммунизмын үеын бодото эрхэтэниие хүмүүжүүлхэ харюусалгатай хүдэлмэри һайжаруулха тухай тэдэнэр зүбшэн хэлсэнэ. Дүй дүршэлөө халан абалсаха семинарта барандаа эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Манай айлшан

АРГЕНТИНЫН ХҮГЖЭМШЭ

Виолончель дээрэ наададаг Аргентинын хүгжэмшэ Аднопосов Улаан-Үдэ айлшалба. П. Чайковскиин нэрэмжэтэ концертнэ зал соо наадахань. Тэрэнэй репертуарта Бетховен, Бах, Шуберт болон мүнөө үеын композиторнуудай хүгжэм зэдэлхэ.

Хүгжэм

ХҮҮГЭДЭЙ ЛЕКТОРИ

Буряадай филармониин дэргэдэ хүүгэдэй лектори байгуулагдаа. Энээниие Ленинградай консерватори дүүргэһэн пианистка Светлана Галыбина, скрипкэ дээрэ наадагша Валентина Гончарова гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Совет композиторнуудай «Инструментальна хүгжэм» гэһэн лекци тэдэнэр бэлдэжэ, Улаан-Үдын хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулинуудта уншаһан байна. Һаядаа артистнар Загарайн аймагай Онохой тосхондо наада табихань.

Светлана Галыбина Валентина Гончарова хоёр Новоильинскын, Загарайн тосхонуудай һургуулинуудай һурагшанартай уулзаха юм.

Д.Д. ГАРМАЕВ.

Буряадай мэдээжэ поэтесса Цырендулма Дондокова ба Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай драмтеатрай ахамад режиссер Федор Сахиров хоёрой «Дабһанай амтан» гэжэ зүжэгые нёдондо театрай коллектив табяа һэн. Энэ зүжэгынь олон тоото харагшадта һайшаагдаа бэлэй.

Харин декабриин 17-до эдэ хоёр авторнуудай зохёоһон «Ехэ хонхо» гэһэн зүжэгэй премьерэ болохонь. Энэ зүжэг соо БАМ-ай барилгашадай ажабайдал, ажал хэрэгынь харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Дабһанай амтан» гэжэ зүжэгһөө хэһэг.

Спорт

Барилдаан

УЧИЛИЩИИН БҮХЭШҮҮЛ

Нарһатын 6-дахи СПТУ-да дүрэ буляалдалгын барилдаагаар түрүү һуури эзэлхын түлөө заншалта мүрысөөн үнгэргэгдэбэ.

Мүрысөөндэ аймагай дунда һургуулинуудай командануud уригдаһан байгаа.

Аймагай соёлой ордоной бага зал соо болоһон бүхэшүүлэй мүрысөөн олоной анхарал татаа. Энэ мүрысөөндэ училищиин студентнэр, Мужыхын, Эгэтын-адаган, Тулдунай ба Нарһатын дунда һургуулинуудай 70-аад бүхэшүүл хабаадаба. Эндэ училищиин бүхэшүүлэй команда һайн бэлэдхэлтэй байжа, түрүү һуури эзэлээ. Хоёрдохи, гурбадахи һууриие Куйбышевай нэрэмжэтэ Нарһатын, Мужыхын һургуулинуудай командануud эзэлһэн байна. Мүрысөөндэ шалгараһан Ж. Цыренов, Э. Будаев, Ч. Гунгаров, Д. Намсараев, Г. Жамсуев, М. Цыренжапов, С. Баяндуев, Н. Чимитов, Д. Базаров, С Миронов гэгшэд чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, аймагай суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаба.

В. БАЙБОРОДИН.

Сана

МҮРЫСӨӨНЭЙ ЗҮРГЭ ДЭЭРЭ

Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой «Спутник» гэжэ пионернүүдэй лагериин дэргэдэ үбэлэй хаһын нээгдэһэндэ зорюулагдаһан мүрысөөн санаар үнгэргэгдэбэ. Энэ удэр эрэшүүл 4 х 5, эхэнэрнүүд 3 х 3 гэһэн эстафетэ дамжуулгаар урилдаа.

Энэ урилдаанда эрэшүүлэй зургаан, эхэнэрнүүдэй долоон команда хабаадалсаһан байна. Дүн гаргахада эхэнэрнүүдэй дундаһаа хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин техническэ управлениин, эрэшүүл сооһоо телеграфно-телефонно станциин командануud шалгаржа, хэлхеэ-холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын кубогуудта хүртэбэ.

* * *

«Спартак» бүлгэмэй хурдан санашадай дунда өөр хоорондоо түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн амаралтын үдэр үнгэргэгдэхэнь. Урилдаанда хабаадагшад 5,10 километрэй зайда мүрысэхэ юм. Һонирхолтой энэ урилдаан Кабанскын аймагай Селенгинск тосхон шадар үнгэргэгдэхэ.

Нэгэдэхи разрядтай Сергей Ушаков, Юрий Климов, Владимир Зайцев, Александр Шереметьев, эхэнэрнүүдэй дундаһаа Надежда Бабкина, Таня Сафронова, Нина Котова болон бусад хабаадалсаха болоно.

Н. ИВАНОВ

Шатар

ХОЁРЫНЬ ЛЭ ШАЛГАРАА

«Спартак» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөн дүүрэбэ. Эндэ Улаан-Үдэ хотын гурбадахи дунда һургуулиин һурагша Будажап Занданов эрхим һайнаар наадажа гараа. Тэрэ абажа боломоор 10-һаа 9 очкотой түрүү һуури эзэлбэ. Залуу шатаршан мяха-консервын комбинадай Прутовой Буряадай геологическа управлениин Мещеряков гэгшэтэй тэнсэһэн, бусадынь шүүһэн байба. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые спортын ветеран В. Назимов, А. Доржиев гэгшэд эзэлбэ.

Шатаршад Занданов, Назимов, гэгшэд 1977 ондо республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадаанда хабаадалсаха эрхэ олобо.

* * *

Хойто үдэрынь «Спартак» бүлгэмэй 32 шатаршад һонирхолтой мүрысөө үнгэргэбэ. Эдэнэр арба нэгэн парти наадахадаа, мяха-консервын комбинадай А. Зардинов 9 очко абажа, түрүү һуури эзэлбэ. С. Баиров, С. Павлов гэгшэд удаадахи һууринуудые эзэлһэн байба.

* * *

Хотын шатаршадай клубта олон зоной хабаадалгатай блиц-турнир болобо. Наадаанда хабаадалсаһан 40 шатаршад сооһоо 14-дэхи һургуулиин Сокто Намжилов республикын статистическэ управлениин Баир Митыпов гурбадахи һургуулиин Будажап Занданов гэгшэд түрүүшын гурбан һуури эзэлээ.

Улаан-Үдэ хотын кубогта хүртэхын түлөө олон зоной хабаадалгатай мүрысөөн эхилбэ. Шатаршад хоорондоо долоон бүлэг боложо хубаараад наадана. Һонирхолтой энэ мүрысөөндэ хотын эрхим шатаршад В. Залкинд, Б. Митыпов, С. Намжилов, Б. Занданов, В. Ильин болон бусад хабаадалсана. Мүрысөөндэ хамтадаа 56 шатаршад наадана. Эдэнэр нэгэ партияа 30 минутын туршада наадажа дүүргэхэ ёһотой. Тиихэдээ нэгэ хүнтэй дүрбэн парти наадахадаа 2,5 очко абажа шадабал, саашадаа наадаха эрхэтэй болохо юм. Мүн хоёр шатаршадай дүрбэн парти наадахадаа 2:2 тоотойгоор тэнсэбэл, хэн нэгэнэйнгээ илажа гаратар наадаха болоно. Жэшээнь, наадаанай эхилһэн түрүүшын үдэр Будажап Занданов Зүүн Сибириин технологическа институдай багша Раднаевтай наадаһан байгаа. Тиин эдэнэр дүрбэн партида 2:2 тоотойгоор тэнсэһэн байба. Харин табадахи наадаанда мүн лэ тэнсэһэн. Зургаадахи уулзалга дээрээ Занданов шүүгдэхэдээ, саашадаа наадаха эрхэгүй болобо. Тиигэжэ наадаанай түрүүшын үдэрэй дүнгөөр 28 шатаршад шүүгдэхэдээ, саашадаа наадаха эрхэгүй болобо.

В МАМИЛОВ.

Хүндэ атлетикэ

А. ТОПОРОВ ДАХИНАА ШАЛГАР...

Хүндэ атлетикээр Улаан-Үдэ хотын физкультура ба спортын комитедэй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн «Теплоприбор» заводой спортзал соо хоёрдохёо үнгэргэгдэбэ.

Спортын хэдэн бүлгэмүүдэй, клубуудай 20 гаран штангист, тэрэ тоодо спортын гурбан мастер, энэ заншалта мүрысөөндэ хабаадаһан байна.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ локомотив-вагон заһабарилгын заводой штангист В. Друнковский хоёр дахин үргэхэдөө, 142,5 килограмм дүн харуулжа, нэгэдэхи һуури эзэлээ.

56 килограммай шэгнүүртэ энэл клубай түлөөлэгшэ спортын мастер Александр Иванников угзархадаа — 90, түлхин үргэхэдөө 110 килограмм абажа, илаһан байха юм. Авиационно заводой хүндэ атлет Н. Толмачев хоёрдохи һуурида гараба.

Нёдондо түрүүшын кубогта хүртэһэн ЛВРЗ-гэй штангист, СССР-эй спортын мастер Александр Топоров энэшье удаада һайн бэлэдхэлтэй байба. Тэрэ хоёр дахин үргэхэдөө, 212,5, килограмм (87,5+125)) дүн туйлаад, Улаан-Үдэ хотын эгээл эрхим чемпион болоно, горспорткомитедэй кубогаар хоёрдохи жэлээ удаа дараалан шагнагдаа. «Забайкалецай» спортсмен, нэгэдэхи разрядтай В. Агапов 22,5 килограммаар тэрэнһээ гээгдэбэ.

66 килограмм. Эндэ Арсен Шишкин («Забайкалец») эрхимлээ — 210 килограмм.

Удаадахи шэгнүүртэн сооһоо спортын мастер Николай Огаревский (ЛВРЗ) илажа гараха байха гээд хүлеэгдээһэн. Ушарынь юуб гэхэдэ, байгша ондо тэрэ ехэ амжалта туйлажа, Благовещенск хотодо болоһон зоны наадаанда хоёрдохи һуурида гараһан юм. Түрүүшын упражнениидэ 130 килограмм үргэжэ, хоёрдохи һуури эзэлжэ ябаһан А. Андреевһээ 35 килограммаар урагшаа гараһан байгаа. Саашадаа хүлеэгдээгүй ушар болобо Түлхин үргэхэдөө Николай 160 килограммһаа эхилхые хараалаа. Теэд энэнь хүшэ хүртэшэгүй, үлүүсэ ехэ байба. Гурбан туршалгадаа урагшагүйдэбэ.

Тиихэдэнь 220 кил... (95+125) үргэһэн хо... разрядтай А. Андреев... «Труд» бүлгэмэй т... шэ В. Степанов ... һуурида гараа.

Һүүлээрнь М. ... (ЛВРЗ), А. Поломо... байкалец») илалта ...

Локомотив-вагон ... рилгын заводой тү... спортын мастерта ... Александр Скосырский ... дэ шэгнүүртэнэй ... шалгарба. Тэрэниие ... атлет манайда үгы ... Гаһар томо бэетэй ... хоёр дахин үргэлгөөр ... килограмм (137,5+1... харуулаа. Манайда х... летикын хүгжэжэ бай... мүрысөөн гэршэлбэ.

Һүүлэй хоёр жэл ... публикымнай хүндэ а... яһала амжалтатай ... хэдэ алдуу болохогү... атлетнай Алас-Дурна ... зонын мүрысөөндэ х... һуури эзэлээ һэн. А. ... ников, А. Топоров, Н. ... ревский гэгшэд С... спортын мастерай н... дүүргэһэн байха юм.

Б-М. ЖИГЖИ...

Хок...

СУГЛУУЛАГДАМАЛ КОМАНДАНУУД

Байгша ондо хүндөөр бэртэһэн Валерий Харламов эдэ үдэрнүүдтэ гэхэ гү, али мүрысөөндэ шадамар бэрхээр наадажа эхилбэ. Тэрэ декабриин 16-һаа 21 болотор «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө Москвада, мүн Канада, США-да декабрь — январь һаранудта үнгэргэгдэхэ наадануудта хабаадаха болонхой. Манай командын хоккеистнүүд США-гай профессиональна клубуудтай найман уулзалга үнгэргэхэ болоно.

Манай командын тренернүүд Б. Кулагин, Х. Локтев, В. Юрзинов гэгшэдэй зүуршалһанай ёһоор СССР-эй хоккейн федерациин президиум иимэ хоккеистнүүдһээ суглуулагдамал команда бүридхэбэ: вратарьнууд — Третьяк, Сидельников; хамгаалагшад — Лутченко, Цыганков, Васильев, Билялетдинов, Первухин, Ляпкин, Бабинов, Крикунов; добтологшод — Михайлов, Петров, Харламов, Викулов, Жлуктов, Александров, Шалимов, Шадрин, Якушев, П. Природин, Мальцев, А. Голиков, Балдерис, Репнёв, Капустин гэгшэд болоно.

Декабриин 9-һөө 24 болотор СССР-эй суглуула... хоёрдохи командын хо... нүүд Канада, США-... кейн клубуудтай, п... нальна лигиин Амери... мандануудтай наадаж... бэ. Суглуулагдамал ... хи командын бүридэл... тарьнууд Василёнок, ... ко; хамгаалагшад — ... цов, Хатулев, Орлов, ... липпов,- Вяч. Назаров, ... ченков. Веригин, С. ... добтологшод — А. А... В. Голиков, Крутов, ... Анисин, Подгорцев, Д... Ковин, Семёнов, Б... Дурдин, Костылёв аб... Тренернүүдээр В. Т... Ю. Морозов гэгшэд б... даба.

(ТАС...

ТОБШОХОНООР

△ САНА. Пермиин хүндэтэ эрхэтэд, летчик-космонавтнууд П. Беляев, А. Леонов гэгшэдэй шангуудта хүртэхын түлөө биатлоноор үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ ороноймнай эрхим санашад хабаадалсаһан байгаа. Олимпиин наадаанда хабаадалсаһан Н. Круглов, И. Бяков, А. Тихонов, А. Петров гэгшэд 4х7,5 гэһэн эстафетэ дамжуулхадаа эрхимлэбэ. Эдэнэр зайгаа 1 час 51 минута 8 секунда соо гаталһан байба. Харин 15 километрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда Новосибирскын Петров түрүүлһэн байна. Тэрэ зайгаа нэгэ час 3 минута 1 секунда соо гаталаа.

△ СВЕРДЛОВСК. Инсбрук хотодо үнгэргэгдэһэн үбэлэй Олимпиин наадаанда хабаадалсаһан Кемеровэй Николай Ноговицын Ураалай кубогта хүртэхын түлөө болоһон мүрысөөндэ илаба. Тэрэ трамплинһаа һурэхэдөө 77,0, 74,5 метр холо һурэһэн, 10 километрэй зайе 30 минута 57 секунда соо гаталһан байба. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Ленинградай областиин Алексей Баранов, Сергей Омельченко гэгшэд эзэлээ. Трамплинһаа һурэлгөөр үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ Свердловскын Виктор Пирожков эрхимлэбэ. Тэрэ 81, 80,5 метрэй тэмдэг дээрэ буухадаа, дүн хамта 230 очко абаһан байгаа.

△ САМБО. Москвагай Виталий Кузнецов СССР-эй эрхимэй эрхим чемпион гэһэн нэрэ зэргэдэ дахинаа хүртэбэ. Душанбе хотодо үнгэргэгдэһэн энэ наадаанда ороноймнай 90-һээ бага бэшэ шэгнүүртэй 28 бүхэ хабаадалсаһан байна.

△ ХОККЕЙ. СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө субботодо үнгэргэгдэһэн наадаанда «Спартагай» хоккеистнүүд Челябинскын «Тракторта» 0:3 тоотойгоор шүүгдээ. СКА — ЦСКА — 1:6, «Кристалл» — Москвагай «Динамо» — 1:8, «Крылья Советов» — «Торпедо» — 5:1, Ригын «Динамо» — «Химик» — 1:1 тоотойгоор наадаһан байба.

△ ЕВРОПЫН чемпионуудай кубогта хүртэхын түлөө хахад финалай мүрысөөн Хельсинкидэ болоһон ... Бүмбэгэтэй хоккейгээр ... даһан Финляндиин ... команда Москвагай ... мо» командатай 0:0 ... гоор тэнсэбэ. Харю... наадаан декабриин ... Москвада үнгэргэгдэхэ...

▽ УРАН ҺАЙХА... ГИМНАСТИКА. Инт... ниин кубогта хүртэхын ... Москва хотодо үнгэрг... мүрысөөндэ Киевэй ... Дерюгина түрүү һуури ... бэ. Тэрэ 38,85 балл ... байна.

△ ШАТАР. Ороной ... һуури эзэлхын түлөө ... гэгдэжэ байгаа наадан... гаадахи уулзалга ... Энэ үдэр дэлхэйн че... Анатолий Карпов Куп... гэгшые шүүхэдээ, эрхи... ябаһан Балашов, До... гэгшэдые хүсэбэ. ... бултадаа 3,5 очкотой ... һон байгаа. Харин до... уулзалгын болоходо ... ман Гулькое шүүхэдээ, ... очкотойгоор дахинаа ур... гараба. Ваганян Тайм... шүүһэн, Петросян — ... рян, Геллер — Рал... гэгшэд тэнсэһэн байна, ... лер, Петросян гэгшэд ... котой. Бусад партинууд ... шолуулагдаба.

(ТАС...

Хилын саанаһаа

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

ЛИМЭ

ШУХАЛА ХЭРЭГ

ТАСС

Перугай коммунистнуудта шухала ушар хэрэг болоно байна. Партийна документнүүдые һэлгэлгэ амжалтатайгаар дүүрээ. Перугай Компартиин (ПКП) гэшүүдтэ шэнэ партийна документнүүдые барюулалга доодо шатын бүхы эмхинүүдтэ үнгэргэгдөө. Партийна билетнүүдые һэлгэлгэ ПКП-гэй эхин үүрэй ажал ябуулгые эдэбхижүүлхэ арга олгоно. ПКП-гэй ЦК-гай Политкомиссиин гэшүүд орон доторхи байдал ба Перугай социально-экономическа хубилалтануудай мүнөөнэй шатада партиин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэлнүүдые коммунистнуудай урда хэһэн байна. Марксистско-ленинскэ суртал һургаалнуудай элдэб асуудалнуудаар теоретическэ конференцинүүд мүн лэ үнгэргэгдөө.

Партийна документнүүдые һэлгэхэ ажал ябуулга партиин гэшүүдэй бата нэгэдэлтэй, нягта жагсаалтай байһые, Перугай коммунистнуудай политическэ бэлэдхэлэй улам ургажа байһые элирхэйлэн гэршэлбэ гээд, ПКП-гэй ЦК-гай пропагандын асуудалнуудые эрхилдэг национальна комиссиин бюллетень соо хэлэгдэнэ. Партийна энэ шухала хэмжээ ябуулга Перугай Компартиин эмхидхэлэй бэхижэһэнэй, үргэн ниигэ ажалшадай дунда тэрэнэй нэрэ хүндын ургажа байһанай гэршэ болоно.

БЕРЛИН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛЭЙ ГОЛ ШУХАЛА АСУУДАЛНУУД

ТАСС

Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Бухарестдэ болоһон зүблөөн эб найрамдалай ба уласхоорондын шахардуу байдал һулаpуулхын түлөө, Европодо аюулгүй байдал хангахын, харилсаа холбоо хүгжөөхын түлөө саашанхи тэмсэлэй гол шухала асуудалнуудта харюу үгэнэ гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер ГДР-эй Национальна фронтдо ородог демократическа партинуудай түлөөлэгшэдэй урда үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Амгалан гуримаар зэргэ оршохо политика бэелүүлхэһээ ондоо таарамжатай юумэн үгы гэжэ энэ зүблөөн үшөө дахин харуулба. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха гээшэ шахардуу байдал һулаpуулха гол шухала асуудал болоно гээд социалис оронууд тоолоно. Нэгэ нэгэндээ зүрюу харшаар ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялгануудые Хельсинкидэхи зүблөөнэй Түгэсхэлэй актда гар табиһан бүхы гүрэнүүдэй абаха дурадхал хадаа Варшавска Договорто хабаададаг социалис гүрэнүүдэй эб найрамдалта үшөө нэгэ үүсхэл болоно.

Бухарестдэ баталагдан абтаһан хамтын Декларации хадаа национальна ба социальна сүлөөрэлгын түлөө, империалис, фашис ба расис дарлалта мүлжэлгэдэ эсэргүүгээр тэмсэдэг дэлхэйн бүхы хүсэнүүдтэй, бүхы гүрэнүүдтэй, арадуудтай манай аха дүү оронуудай һанал нэгэтэй байһые элирхэйлэн гэршэлнэ гээд Э. Хонеккер хэлэбэ.

УЛААН-БААТАР

МОНГОЛОЙ ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ СЪЕЗД

ТАСС

Бата эб найрамдал хангаха, арадуудай хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбооe бэхижүүлхэ асуудалнууд хадаа МНР-эй журналистнуудай бэелүүлхэ гол зорилго болоно гээд, Монголой журналистнуудай эндэ болоһон гурбадахи съезд дээрэ тэмдэглэгдээ.

Журналистнуудай марксистско-ленинскэ политическэ һуралсалые саг үргэлжэ һайжаруулха, журналистнуудай мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ, Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай үргэн олониитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй баян дүй дүршэлдэ түшэглэн, саг үргэлжын һуралсал үнгэргэхэ шухала гэжэ съезд онсолон зааба. МНРП-гэй XVII съездын шиидхэбэринүүдые ажабайдалда амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ ороной хүн зоной ажалай ба политическэ эдэбхиие дээшэлүүлгэдэ үзэл сурталай хүдэлмэриин эмхидхэхы, элсүүлхы үүргэ айхабтар ехэ гэжэ съезд дээрэ тэмдэглэгдээ. Энээнтэй дашарамдуулан, эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтын шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ түрүү арга онолнуудта хэблэл, радио ба телевидени гол анхаралаа хандуулха ёһотой.

Монголой журналистнуудай холбооной комитет съезд дээрэ һунгагдаа. «Үнэн» газетын ахамад редактор Ц. Намсрай тэрэнэй түрүүлэгшээр дахинаа һунгагдаба.

БЕРЛИН

Р. АРИСМЕНДИИН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Уругвайдахи байдал айхабтар хүшэр хүндэ, бэрхэшээл түбэгтэй болоно байна гээд Уругвайн Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Родней Арисменди «Нойес Дойчланд» газетэдэ толилуулһан статья соогоо тэмдэглэнэ. Ороной экономико доройтон унаа, юумэнэй үнэ сэн хүндэрөө. Оромнай харнин гүрэнүүдтэ 1.500 миллион доллар уритэй болонхой. Хэдэн мянгаад хүн зон шорон түрмэнүүдтэ тамалагдан хаагдажа байна. Уругвайн хахад миллионһоо үлүү зон, тэрэ тоодо хүдэлмэришэд, техникүүд, эрдэмтэд, студентнэр хашалта харшалалтаһаа, хардалга мүрдэлгэһөө улам жалан, ондоо оронуудта хоргодохо баатай болоно. Һүүлэй гурбан жэл хахад соо Уругвайн засагаархидай бэелүүлһэн политикын үрэ дүн иимэл даа.

Уругвайн засагаархид США-гай монополис капиталтай, Пиночедэй хунтатай, Урда Африкын үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадтай холбоо барисаа тогтоохые хүсэнэ гээд Р. Арисменди тэмдэглээ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.10 — 16.00 — 20.00 — Фигурна хальтиралгаар «Нувель де Моску» гэжэ газетын шанда хүртэхын түлөө уласхоорондын мүрысөөн. 12.10 — «Эрдэмтэдэ үгэ үгтэнэ». 12.25 — «Ном шиниин ажабайдалда». С. Я. Маршагай шүлэгүүд. 13.10 — Үхибүүдтэ фильм. Бага-метражна уран һайханай фильмүүд. 14.00 — 21.00 — Шэнэ һонин. 14.30 — Ород арадай инструментнүүдэй ансамблиин концерт. 15.00 — 19.00 — «Манай биографи». «1922-дохи он». 17.00 — 23.10 — «Артлото». Эстрадын программа. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — 24 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Һурагшадта «Хонхо» гэжэ телевизионно журнал (буряадаар). 21.15 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 21.35 — «Выбор» — телевизионно уран һайханай фильм. 22.55 — «Забһарлалга. 23.00 — «Шэнэ харгыгаар», Баримтата фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Элүүр энхэ байлга». Тележурнал буряадаар.

«Орбита». 18.30 — А. Островскиин дуунуудые РСФСР-эй арадай артист Э. Хиль дуулаха.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Улаан-Үдэ» хотын программа. 19.45 — «Пламя» — уран һайханай фильм (2-дохи сери).

«Орбита». 21.15 — Баримтата фильмүүдэй программа.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» декабриин 8-да Москвада үнгэргэгдэһэн 49-дэхи тираж:

«Спортлото»: 1 (авиаспорт), 5 (бадминтон), 19 (академическэ һэлюурдэлгэ), 29 (парашютна спорт), 40 (туризм), 43 фехтовани);

«Спортлото-2»: 11 (велоспорт), 21 (мори урилдалгын спорт), 26 (мотобол), 26 (мото... 41 (теннис), 42 (хүндэ атлетикэ).

(ТАСС)

«Субботын спортлотогой» декабриин 4-дэ үнгэргэ... 17-дохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн ... управлени согсолбо.

1-дэхи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 5.000 хэриг (11 карточка) дүрбэн номер таагшад — 110 хэриг (2.104 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 5... риг абаха байна (56.580 карточка).

2-дохи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 5.000 хэриг (10 карточка), дүрбэн номер таагшад — 19... хэриг (1.297 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 7... хэриг абаха байна (37.744 карточка).

«Субботын спортлотогой» 17-дохи тиражай шүү... нүүд 1976 оной декабриин 14-һөө 1977 оной январи... болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС)

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй Центральна Комитедтэ. Үбэлжэлгын асуудалаар шэнжэлэл. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. Арадай хиналтын хүдэлмэридэ зорюулагдаһан тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда. «Үүсхэл гаргадаг һаа...» — Н. Николаевай статья. «Түби дэлхэйн һонин» — суглуулбари. «Уласхоорондын тэмдэглэлнүүд».

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Сысой мастер бүтээгээ» — В. Чирковой статья. ...тофорой улаан тэмдэ... А. Кушнарёвой корре... денци. «Нютаг нютага... нин» — суглуулбари.

САГАЙ УЛАРИЛ

Үүлэтэйшэг байха. З... нютагуудта саһан орохо. ... гынууд дээрэ хүнгэрэг с... тогтохо. Баруун хойн... секундын 10—15 метр ... тэйгөөр һалхилха 3— ... дүс дулаан байха. А... хэнэй. Захааминай ай... даар 7—12 градус х... болохо. Хойто аймагу... 20—25 градус хүйтэн ... хо. Байгал шадар 1 г... дулааһаа 4 градус хүй... болохо. Улаан-Үдэ ... 6—8 градус хүйтэн бай...

Редакторай орлогшо **М. Н. НИМАЕВ**

Манай адрес, телефонууд

Индекс: 670000. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телеф... секретариат — 2 66 76. приемная — 2 54 93.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н 00838